

& rex isrl̄ stabat in curru suo contra syrios & mortuus ē uesp̄ri. Fluebat autem
 sanguis plagę in sinu currus. ip̄co p̄sonuit in uniuerso exercitu anteq̄m sol
 occumberet dicens; unusquisq; reuertatur in ciuitate & in terrā suam. Mortuus ē
 autē rex & placus ē in samaria. sepelieruntq; regem in samaria. & lauerunt currus
 in piscina samarie. & inixerunt canes sanguinē ei. & habenas laber iuxta ūb̄
 dñi qđ locutus fuerat. Reliqua uero sermonū ahab & uniuersa que
 fecit. & domus eburnea qm̄ edificauit. cunctarūq; urbium quas extruxit
 nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum isrl̄. Dormiuit ergo
 ahab cū patrib; suis. & regnauit ohoziās filius ei; p̄ eo. Iosafat filius asa regnare
 cōpetat sup̄ iudā anno quarto ahab regis isrl̄; triginta quinque annorū erat
 cum regnare cōpisset. & uiginti quinque annos regnauit in hierlm̄; nom̄ matris
 ei; azuba filia salai. & ambulauit in omni uia asa patris sui. & n̄ declinauit ex ea;
 fr̄q; quod rectū erat in conspectu dñi. ueruntam̄ excelsa n̄ abstulit; adhuc
 enī populus sacrificabat & adolebat in censum in excelsis. pacemq; habebat
 iosafat cū rege isrl̄. Reliqua autē uerborū iosafat & opera ei; que gessit
 et p̄lia. nonne scripta sunt in libro uerborū dierū regum iudā. Sed & reliquas
 effeminatorū q̄ remanserunt in dieb; asa patris ei; abstulit de terra. nec erat tunc
 rex constitutus in edom. Rex uero iosafat fecerat classes in mari que nauigarent
 in ophyr p̄p̄t aurū. & ire n̄ potuerunt q̄ fractę sunt in asiongaber. Tunc ait
 ohoziās filius ahab ad iosafat; uadunt serui mei cū seruis tuis in nauib; & noluit
 iosafat. Dormiuitq; cum patrib; suis & sepultus ē cū eis in ciuitate dauid patris
 sui. regnauitq; ioram filius ei; p̄ eo. Ohoziās autē filius ahab regnare cōpetat
 sup̄ isrl̄ in samaria. anno septimo decimo iosafat regis iudā; regnauitq;
 sup̄ isrl̄ duob; annis & fecit malum in conspectu dñi. & ambulauit in uia
 patris sui & matris sue. in uia hieroboam filii nabath q̄ peccare fecit isrl̄;
 seruauit quoq; baal & adorauit eū. & irritauit dñm dñm isrl̄ iuxta omnia
 que fecerat pater eius. **EXPLICIT MALACHIM. IDEST REGVM LIBER. III.**
HABET VERS. II. D.

INCIPIT CAPITVLATIO DE LIBRO REGVM QVARTO.

- I** De allocutione angli ad heliam sup obozia. & de quinquaginta igne ad uerbum helie consumptis;
- II** De iordan fratre obozie. & de helia ubi iordanem diuidit. & in celum rapitur. & de helisei rectitu & diuisione iordanis. & de iora & iofafat rege edom ubi dimicauerunt circa moab ubi aque terram sine pluuia repleuerunt orante heliseo.
- III** De muliere cuius uasa oleo impleta sunt ad helisei uerbum. & de sunamiten cuius filium suscitauit.
- IIII** De naaman fratre leproso pheliseum curato. & de grege lepra pueri helisei;
- V** De rege syrie qui uenit obsidere samariam ubi heliseus opus hostem excitate percussit. & de obsidione & fame ubi duae mulieres comederunt infantem. & de fuga syriorum; / & de achazia;
- VI** De fame unius septem & de sunamiten que peregrinata est. & de benadab & azabel regibus syriae.
- VII** De hieu uncto in rege q occidit ioram & izabel. & septuaginta filios abab & sacerdotes baal;
- VIII** De azabel quomodo euerit galilad. & de ioaz filio hieu. & de achazia regina. & de ioas occultato. & de ioade sacerdote. & de restauratione templi;
- IIIIII** De azahel rege syrie quomodo asportauit de hierlm thesuros. & de amasia filio ioas. & de ioachaz filio hieu & de ioas filio eius. & de morte helisei. & de eo qui suscitatus est. / & de achazia filio hieroboam;
- X** De amasia rege iude & de bello qd ei intulit ioas. & de hieroboam filio ioas & de azaria filio amsie;
- XI** De ioacha filio azarie pphete. & de sellum q regnauit post zachariam & post sellum manaem. & de phul rege assyriorum & de phaceia post quem phacez filius romelie; / & que de asin iphacez referuntur;
- XII** De theglath rege assyrie quomodo galiliam demolitus e. & de osee q regnauit p phacez. & de achaz filio ioade;
- XIII** De ezechia quomodo abstulit pncem serpentem. & de senacherib & rabsace. & isau ppheta. & quom angelus centum octuaginta quinque milia de assyriis interfecit. / & iniquitatib. ei & de ammon filio ei;
- XIIII** De ingritudine ezechie & de signo in sole. & de pueris & uirginibus merodach regis babilonis. & de manasse;
- XV** De iosia filio ammon. & de libro in templo repto. & de oledam ppheten & idolis dei uida & de samaria expurgatis. & de pascha qd celebrauit iosias; / cum rege ioachim. & de sedechia;
- XVI** De iocha filio iosie & nectao rege egypti quomodo ioachim regem loco iosie patris ei fecerit. & de nabochodonosor & de ioachim filio ioachim. & de captiuitate secundo in babilone adducta;
- XVII** De tertia captiuitate in babilone cum sedechia rege et uniuersis templi uasis transductis. & de dogdolia & quomodo ppositus et occisus e. & de ioachim in babilone reducto de captiuitate. [XPLI CVM NT CALITVLX]

OT AVS RUDIA S. [unclear]

REVARIOUVEGESSIVMOAB

in isrl postqm mortuus ē abah: ceciditq; ohoziab
 pancellus cenaculi sui qet habebat infamaria &
 egrotavit: misitq; nuntios dicens ad eos: ite consulite
 beelzebub deū accaron: utrum uiuere queā de infirmitate
 mea hac. **A**ngelus autē dñi locutus ē ad heliā thesbiteū
 dicens: surge ascende in occursum nuntiorū regis samarie: & dices
 ad eos: nunquid non ē dñs in isrl: ut eatis ad consulendū beelzebub deū accaron:
 qm obrem hęc diē dñs: delectulo sup quē ascendisti n̄ descendes: sed morte
 morieris; Et abiit helias: reuersiq; sunt nuntii ad ohoziām; Qui dixit eis:
 quare reuersi estis? At illi responderē ei: uir occurrit nobis & dixit ad nos:
 ite et reuertimini ad regem q̄ misit uos: & dicitis ei: hęc dicit dñs: nunquid
 quia n̄ erat dñs in isrl: mittis ut consulatur beelzebub deus accaron: ideo
 delectulo sup quē ascendisti n̄ descendes: sed morte morieris. Qui dixit eis:
 cuius figurę & habitus ē uir q̄ occurrit uob; & locutus ē uerba hęc. At illi
 dixer; uir pilosus: & bona pellicia accinctus renibus; Qui ait: helias thesbites
 ē. Misitq; ad eū quinquagenariū p̄ncipem: & quinquaginta q̄ erant sub eo.
 Qui ascendit ad eū: & secūtiq; in uertice montis: ait: homo dī rex p̄cepit ut
 descendas. Respondensq; helias dixit quinquagenario: si homo dī sum: descendat
 ignis de celo: & deuoret te & quinquaginta tuos. Descendit itaq; ignis de celo:
 & deuorauit eū: & quinquaginta q̄ erant cum eo. Rursum misit ad eū p̄ncipem
 quinquagenariū alterū: & quinquaginta cum eo. Qui locutus ē illi: homo
 dī: hęc diē rex: festina descende; Respondens helias ait: si homo dī ego sum:
 descendat ignis de celo & deuoret te & quinquaginta tuos. Descendit ergo
 ignis de celo: & deuorauit illum & quinquaginta eius. Iterū misit principem
 quinquagenariū tertium: & quinquaginta q̄ erant cum eo. Qui cū uenisset:
 curauit genua contra heliam & p̄catus ē eū & ait: homo dī: noli despiciere
 animā meā: & animā seruorū tuorū qui mecum sunt; Ecce descendit ignis
 de celo: & deuorauit duos p̄ncipes quinquagenarios p̄mos: & quinquagenos

.I.

II

.II.

.III.

.IIII.

.U.

qui cum eis erant; sed nunc obsecro ut miserearis anime mee. Locutus est autem angelus
domini ad heliam dicens; descende cum eo ne timeas. Surrexit igitur et descendit
cum eo ad regem et locutus est ei; hec dicit dominus; quia misisti nuntios ad consulendum
beelzebub deum accaron quasi non esset deus in ista. aquo possis interrogare
sermone. ideo delectulo super quem ascendisti non descendes. sed morte morieris.

II

.UI.

yy

Mortuus est ergo iuxta sermonem domini quem locutus est helias. et regnavit ioram fratrem eius
per octiduum. Anno secundo ioram filii iosafat regis iude; non enim habebat filium.
Reliqua autem uerborum obozue que operatus est. nonne hec scripta sunt in libro
sermonum dierum regum israel. Factum est autem cum leuare uellet dominus heliam
per turbinem in celum. ibant helias et heliseus de galgalis. Dixitque helias ad heliseum;
sede hic. quia dominus misit me usque in bethel. Cui autem heliseus; uiuit dominus et uiuit
anima tua. quia non derelinquam te. Cumque descendissent bethel. egressi sunt
filii prophetarum qui erant bethel ad heliseum. et dixerunt ei; nunquid nosti quia hodie
dominus tollet dominum tuum a te. qui respondit; & ego noui; silete. Dixit autem helias
ad heliseum; sede hic. quia dominus misit me in hiericho. Et ille ait; uiuit dominus et uiuit
anima tua. quia non derelinquam te. Cumque uenissent hiericho. accesserunt filii
prophetarum qui erant ibi ad heliseum. et dixerunt ei; nunquid nosti quia hodie dominus
tollet dominum tuum a te. & ait; et ego noui; silete. Dixit autem ei helias;
sede hic. quia dominus misit me ad iordanem. Qui ait; uiuit dominus et uiuit anima
tua. quia non derelinquam te. Ierunt igitur ambo pariter et quinquaginta
uiri de filiis prophetarum secuti sunt. qui et steterunt contra longe. Illi autem
ambo stabant super iordanem; tulitque helias pallium suum et inuoluit illud
et percussit aquas. que diuise sunt in utramque partem. et transierunt ambo per sicum.
Cumque transissent. helias dixit ad heliseum; postula quod uis ut faciam tibi
antequam tollar a te. Dixitque heliseus; obsecro ut fiat duplex spiritus tuus in me.
Qui respondit; rem difficilem postulasti; at tamen si uideris quicquid tollar a te
erit quod petisti; si autem non uideris. non erit. Cumque pergerent et incedentes
sermocinarent. ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt utrumque. et ascendit
helias per turbinem in celum; heliseus autem uidebat et clamabat; pater mihi pater mihi.

.UIII.

currus isrl & auriga ei; et non uidit eum amplius. Apprehenditq; uestimenta sua
 et scidit illa induas partes: et leuauit pallium helise qd ceciderat ei: reuersusque
 stetit sup ripam iordanis: pallio helise qd ceciderat ei percussit aquas: et in sunt diuise.
 Et dixit; ubi e dñs helise etiam nunc. Percussitq; aquas: et diuise sunt huc atq; illuc.
 & transiit heliseus. Videntes aut filii pphetarū qui erant in hiericho de contra
 dixerunt; requieuit sps helise sup helisev;: et uenientes in occursum ei adorauerunt eum
 p̄ni int̄ terram. Dixeruntq; illi; ecce cum seruis tuis sunt quinquaginta uiri fortes
 q̄ possunt ire et querere dominū tuum: ne forte tulerit eum sps dñi: et p̄cecerit in
 in uno montium. aut in una uallium. Qui ait; nolite mittere. Coggeruntq; cum
 donec adquiesceret et diceret; mittere; & miserunt quinquaginta uiros. Qui cū
 quæssissent trib; diebus non inuenerunt: et reuersi sunt ad eum. At ille habitabat in hiericho;
 dixitq; eis; nunq̄ dñon dixi uob; nolite mittere. Dixerunt quoq; uiri ciuitatis
 ad helisev;: ecce habitatio ciuitatis huius optima e sicut in ipse domine p̄spicis.
 sed aque pessime sunt et terra sterilis. At ille ait; afferre mihi uas nouum. et mit
 tite in illud sal. Qui cum attulissent. egressus ad fontē aquarū misit in illū sal
 et ait; hec dicit dñs; sanaui aquas has: et non erit ultra in eis mors neq; sterilitas.
 Sanate sunt ergo aque usq; ad diem hanc: iuxta uerbum helisei qd locutus est.
 Ascendit aut inde bethel. Cumq; ascenderet p̄ uiam. pueri parū egressi sunt
 decem uitate: et illud ebant ei dicentes; ascende calue. ascende calue. Qui cū respexisset
 uidit eos: et maledixit eis in nomine dñi; egressiq; sunt duo ursi de silu. et lacerauerunt
 ex eis quadraginta et duos pueros; Abiit aut inde in montē carmeli: et inde reuersus
 e samariam. Ioram uero filius ahab regnauit sup isrl in samaria anno octauo
 decimo iosafat regis iude. regnauitq; duodecim annis: et fecit malum coram dño.
 sed non sicut pater eius et mater. Tulit enim statuas baal quas fecerat pater eius:
 ueruntam̄ peccatis hueroboam filii nabath q̄ peccare fecit isrl. adhesit. nec recessit
 ab eis. Porro mesa rex moab nutrebat pecora multa. et soluebat regi isrl centū
 milia agnorū. et centū milia arietū cum uellerib; suis. Cumq; mortuus fuisset
 ahab: p̄uaricatus e f eclus qd habebat cum rege isrl. Egressus e igit rex ioram
 in die illa de samaria: et recessit uniuersum isrl: misitq; ad iosafat regem iude

dicens; rex moab recessit a me: ueni mecum contra moab ad proelium. Qui respondit;
ascendam; qui meus est tuus est: populus meus; populus tuus; equi mei equi tui. Dixitque;
per quam uiam ascendemus. At ille respondit; per desertum idumeae. Perrexerunt igitur
rex israhel et rex iuda et rex edom. et circuegerunt per uiam septem dierum. nec erat aqua
exercitui et iumentis que sequebantur eos. Dixitque rex israhel; heu heu heu. congregauit
nos dominus tres reges ut traderet in manu moab. Et ait iosafat; estne hic propheta domini
ut deprecemur dominum pro eis. et respondit unus desertus regis israhel; est hic heliseus
filius saphat qui fundebat aquam super manus helie. Et ait iosafat; est apud eum sermo
domini. Descenditque ad eum rex israhel et iosafat rex edom. Dixit autem heliseus ad
regem israhel; quid mihi et tibi est. Vade ad prophetas patris tui et matris tuae. Et ait illi
rex israhel; quare congregauit dominus tres reges hos ut traderet eos in manu moab.
Dixit autem heliseus; uiuit dominus exercituum in cuius conspectu sto: quod si non uultum
iosafat regis iude et rubescerem. nec attendissem quidem te nec respondissem; nunc
autem adducite mihi psalterem. Cumque caneret psalterem facta est super eum manus domini. ait;
haec dicit dominus; facite alueum torrentis huius fossas et fossas. Haec enim dicit dominus; non
uidebitis uentum neque pluiam. et alueus iste replebitur aquis. et bibetis uos et
familiae uestrae iumenta uestra. Parumque hoc est in conspectu domini; insuper tradet etiam moab
in manus uestras. et percussis omnem ciuitatem munitam. et omnem urbem electam. et uniuersum
lignum fructiferum succidatis. cunctosque fontes aquarum obturabitis. et omnem agrum
congregum operietis lapidibus. Factum est igitur mane quando sacrificium offerri
solet. et ecce aquae ueniebant per uiam edom. et repleta est terra aquis. Uniuersi
autem moabitarum uidentes quod ascendissent reges ut pugnarent aduersum eos.
conuocauerunt omnes qui accincti erant balteo desuper. et steterunt in terminis. Primoque mine
surgentes et ortum iam sole ex aduerso aquarum. uiderunt moabitarum et contra aquas
rubras quasi sanguine dixeruntque; sanguis est gladius. Pugnauerunt reges contra se.
et ceciderunt mutuo. Nunc perge ad perdam moab. prexeruntque in castra israhel. Porro con
surgens israhel percussit moab; et illi fugerunt coram eis. Uenerunt igitur qui uicerant.
et percusserunt moab. et ciuitates destruxerunt. et omnem agrum optimum mittentes singuli
lapides repleuerunt. et uniuersos fontes aquarum obturauerunt. et omnia ligna fructifera

succiderunt. ita ut muriantur fictiles remanerent. & circumdata e civitas a fun
 dibalaris. & magna ex parte percussa. Qd cum vidisset rex moab pualuisse salice
 hostes. tulit secum septingentos viros eductos gladium ut irrumperent ad
 regem edom. & non potuerunt. arripensq; filium suum p̄mogenitv̄ q̄ regnaturus
 erat. pro. obtulit holocaustv̄ sup murv̄. & facta e indignatio magna in isrl. statiq;
 recesserunt ab eo & reversi sunt in terram suam. **M**ulier autem quaedam
 de uxoris. pphetarv̄ clamabat ad helisev̄ dicens; servus tuus vir meus mortuus
 e. & tu nosti quia servus tuus fuit timens dnm̄. ecce creditor venit ut tollat
 duos filios meos ad servandum sibi. Cui dixit heliseus; quid vis ut faciam tibi.
 dic mihi qd habes in domo tua. At illa respondit; non habeo ancilla tua quicqm̄
 in domo mea. nisi parv̄ olei quo ungar. Cui ait; uade p̄tere mutuo ab omnibus
 vicinis tuis uasa uacua non pauca. & ingredere & claude ostium cum intrinsecus
 fueris tu & filii tui. & mitte inde in omnia uasa hec. & cum plena fuerint tolles. Iit
 itaq; mulier & clausit ostium sup se & sup filios suos; illi offerrebant uasa. & illa
 infundebat. Cumq; plena fuissent uasa dixit ad filium suum; affer mihi adhuc uas.
 Et ille respondit; non habeo; stetitq; oleu. Venit aut̄ illa. & iudicavit homini
 di. Et ille. uade inquit uende oleu & redde creditori tuo; tu aut̄ & filii tui uiuite
 dereliquo. Facta e aut̄ quaedam dies. & transibat heliseus p̄ uia unā; erat aut̄
 ibi mulier magna que tenuit eum ut comederet panem. Cumq; frequent̄ inde
 transiret. deuertebat ad eam ut comederet panem. Que dixit ad uirv̄ suum;
 animaduerto qd uir di ses e iste q̄ transit p̄ nos frequent̄. Faciam ergo cenaculu
 paruum. & ponam usci in eo lectulum. & mensam. & sellam &andelabr̄. ut cum
 uenerit ad nos. maneat ibi. facta e igitur dies quaedam. & ueniens di uertit
 in cenaculu & requieuit ibi. Dixitq; ad gizezi pueru suum; uoca sunamitē istam.
 Qui cū uocasset eam & illa stetit coram eo. dixit ad gizezi pueru suu; loquere
 ad eam; ecce sedule in omib; ministrasti nob; qd vis ut faciam tibi. Nunqd habes
 negotium. & uis ut loquar regi siue p̄ncipi militie. Que respondit; in meo
 populi mei habito. Et ait; quid ergo uult ut faciam ei. Dixitq; gizezi; ne queras.
 filium eni n̄ habet. & uir eius senex e. Precepit itaq; ut uocaret eā. Que cum

uocata fuisset et tetisset ad ostium dixit ad eam, tempore isto in hac eadem hora
si uita comes fuerit, habebis in utero filium. At illa respondit, noli queso domine
mi uir dei noli mentiri ancille tue. Et concepit mulier, et peperit filium in tempore
et in hora eadem qua dixerat heliseus. Creuit autem puer, et cum esset quedam dies
et egressus esset ad patrem suum ad messores, ait patri suo, caput meum doleo, caput
meum doleo. At ille dixit puer, tolle et duc eum ad matrem suam. Qui cum tulisset
et adduxisset eum ad matrem suam, posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem,
et mortuus est. Ascendit autem et collocauit eum super lectulum hominis dei, et clausit ostium.
Et egressa uocauit uirum suum et ait, mitte mecum obsecro unum de pueris et asinam,
ut excurram usque ad hominem dei, et reuertar. Qui ait illi, quomobrem uadis ad eum? hodie
non sunt kalende neque sabbatum. Quae respondit, uadam. Stetitque asinam et precepit
puero, mina propera ne mihi mortem facias incundo, et hoc age quod precipio tibi. Isecta
est igitur, et uenit ad uirum dei in monte carmeli. Cumque uidisset eam uir dei de contra,
ait ad giezi puerum suum, ecce sunamites illa. Vade ergo in occursum ei et dic ei,
recte agitur circa te circa uirum tuum et circa filium tuum. Quae respondit, recte.
Cumque uenisset ad uirum dei in monte, apprehendit pedes eius. Et accessit giezi ut amo-
ueret eam, et ait homo dei, dimitte illam. Anima enim eius in amaritudine est, et dominus celauit
ame. et non indicauit mihi. Quae dixit illi, nunquid peritui filium ad domino meo, nunquid
non dixi tibi, ne illudas me. Et ille ait ad giezi, accinge lumbos tuos et tolle baculum
meum in manu tua, et uade. Si occurrerit tibi homo non salutes eum, nisi salutaerit
te quispiam non respondeas illi, et pones baculum meum super faciem pueri. Porro mater
pueri ait, uiuit dominus et uiuit anima tua, non dimittam te. Surrexit ergo, et secutus est eam.
Giezi autem precesserat eos et posuerat baculum super faciem pueri, et non erat uox neque
sensu. Reuersusque est in occursum ei et inuiauit ei dicens, non surrexerit puer. Ingressus
est ergo heliseus domum, et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius. Ingressusque
clausit ostium super se et puerum, et orauit ad dominum, et ascendit et incubuit super eum,
posuitque os suum super os eius, et oculos suos super oculos eius, et manus suas super manus eius,
et incuruauit se super eum, et calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulabat
in domo semel huc atque illuc, et ascendit et incubuit super eum, et osertauit puer septies

69

aperuitq; oculos. At ille uocauit gyezi et dixit ei, uoca sunamiten hanc. Que
uocata. ingressa e' ad eum. Qui ait, tolle filium tuum. Venit illa et corruit
ad pedes eius et adorauit sup' terram. tulitq; filium suum et egressa e'. theluseus
reuersus e' in galgala. Erat aut' fames in terra. et filii pphetarū habitabant
coram eo. Dixitq; uni de pueris suis, pone ollam grandem et coque pulmētū
filii pphetarū. Et egressus e' unus in agrū ut colligeret herbas agrestes.
inuenitq; quasi uitam siluestrem. & collegit ex ea colochinthidas agri.
et impleuit pallium suum. Et reuersus concidit in ollam pulmētū. nesciebat
enim qd' esset. Infuderunt ergo socii ut comederent. Cumq; gustassent
decoctione. exclamauerunt dicentes, mors in olla uiri dī. et non potuerunt
comedere. At ille. afferite inquit farinā. lūq; attulissent ministro illa iuit. Effunde
turbe ut comedat. et non fuit amplius quicq̄m amaritudinis in olla. Vir
aut' quidam uenit de babilonia deferens uiro dī panes primitiarū. et uiginti
panes hordeiclos. et frumētū nouum in ptra sua. At ille dixit, da populo ut
comedat. Responditq; ei minister ei, q̄ntum e' hoc. ut apponā corā centū
uiris. Rursum ille. da ait populo ut comedat. Hec enī dicit dñs, comedent
et sup' erit. Posuit itaq; coram eis, q' comederunt et sup' fuit iuxta uerbū dñi.

Naaman princeps militie regis syrie erat uir magnus apud dominum
suum. et honoratus. Illi enim. dedit dñs salutem syrie; erat aut' uir
fortis et diues. sed leprosus. Porro de syria egressi fuerant latroneuli. &
captiuam duxerant de terra isrl' puellam paruulim que erat in obsequio
uxoris naaman. Que ait ad dominam suam, utinam fuisset dominus meus
ad pphetam qui e' in samaria. pfecto curasset eū alepra quam habet. In
gressus e' itaq; naaman ad dominum suum et inuolauit ei dicens, sic &
sic locuta e' puella de terra isrl'. Dixitq; ei rex syrie; uade et mitte
litteras ad regem isrl'. Qui cum pfectus esset. et tulisset secum decem
talenta argenti et sex milia aureos. & decem mutatoria uestimtorū.
detulit litteras ad regem isrl' in hęc uerba. Cum acceperis epistolam
hanc. scito qd' miserum ad te naaman seruum meū. ut cures eū alepā sua.

Cumq; legisset rex isrl litteras: scidit uestimenta sua 7 ait; nunqđ dñs sum
ut occidere possim et uiuificare: quia iste misit adme ut curem hominem
alepra sua. Animaduertite & uidete: qđ occasiones querat aduersum me.
Qđ cum audisset heliseus uir dñi scidisse uidelicet regem isrl uestimta sua:
misit ad eũ dicens; quare scidisti uestimta tua. Veniat adme: 7 sciat esse
pphetam in isrl. Venit ergo naaman cum equis 7 currrib: 7 stetit ad ostium
domũ helisei. Misitq; ad eũ heliseus nuntium dicens; uade 7 lauare septies
in iordane: 7 recipiet sanitatem caro tua atq; mundaberis. Iratus naaman
recedebat dicens; putabam quod egredereetur adme: 7 stans inuocaret nomĩ
dñi dñi sui: & tangeret manu sua locum lepre: 7 curaret me. Nunqđ n̄ meliores
sunt abana 7 pharphar fluuii damasci omĩb; aquis isrl: ut lauet meis 7 mun-
der. Cum ergo uertisset se & abiret indignans: accesserunt ad eũ seruis sui
et locuti sunt ei; pater: 7 si rem grandem dixisset tibi ppheta: certe facere
debueras: quantomagis quia nunc dixit tibi: lauare 7 mundaberis. Descendit
et lauit in iordane septies iuxta sermonem uiri dñi: & restituta ẽ caro ei sicut
caro pueri paruuli: 7 mundatus ẽ. Reuersusq; ad uirũ dñi cum uniuerso comitatu
suo: uenit 7 stetit coram eo 7 ait; uere scio qđ non sit dñs alius in uniuersa terra:
nisi tantũ in isrl. Obsecro itaq; ut accipias benedictionẽ a seruo tuo. At ille
respondit; uiuit dñs ante quem sto: quia n̄ accipiam. Cumq; uim faceret:
penitus non adq̄euit. Dixitq; naaman; ut uis: sed obsecro concede mihi
seruo tuo ut tollam onus duorũ burdonum de terra. Non enĩ faciet seruis
tuis ultra holocaustũ aut uetiman diis alienis: nisi dño. Hoc aut̄ solum est
de quo depreceris dñm p seruo tuo: qñdo ingreditur dominus meus templum
remmon ut adoret: nullo innitente sup manũ meã: si adorauero in templo
remmon adorante eo in eodem loco: ut ignoscat mihi dñs seruo tuo phare.
Qui dixit ei; uade in pace. Abiit ergo ab eo electo terre tempore. Dixitq;
giezi puer uiri dñi; pepit dominũ meus: fr̄ro isti: ut non acciperet ab eo que
attulit. Uiuu dñs quia curram post eũ: 7 accipiam ab eo aliquid. Et secut ẽ
giezi post tergum naaman. Quem cũ uidisset ille currentẽ ad se: desiliuit

decurrit occursum ei &
misit me dicens modo uen
pphetarũ: dicit talenũ
natus ẽ ut accipias duo
burdos: facies 7 claudicat
uiri eo. Cumq; uenisset
indiq; uisus 7 abierit: ipse
uiderit: unde uenit gizezi
7 nomine cor meũ implem
no. Nunc igitur accipisti
seruis ab eis 7 seruis rane
obsequium: regressus ẽ a
ab eis: ecce locus in que
dicitur: 7 illi unũ singuli de
adhibendum. Qui dixit:
Respondit: ego ueniam: 7
quia. Accidit aut̄ ut cum
in: exclaimauit ille: 7
iste homo dñi: ubi cecidit
V
iste ille: natamq; ferr
es aut̄ istis pugna: ibi
nullo loco: nullo pon
causam: in loco illi
locum que dixerat ei uir d
Contra uirũ cor regis
inducit mihi quis p ditor
nequĩ domine murex
uerba supponit locutus
mittam rapam eũ. Ann

decurru in occursum ei & ait; rectene sunt omnia? et ille ait; recte. Dominus meus misit me dicens; modo uenerunt ad me duo adolescentes de monte ephraim ex filijs prophetarum. da eis talentum argenti et uestes mutatorias duplices. Dixitque naaman; melius est ut accipias duo talenta, et coegit eum. Ligauitque duo talenta argenti in duobus sacis, et duplicia uestimenta. et imposuit duobus pueris suis; qui portauerunt eum coram eo. Cumque uenisset iam uesper, tulit de manu eorum et repositus in domo; dimisitque uiros et abiit; ipse autem ingressus stetit coram domino suo. Et dixit heliseus; unde uenis grece? qui respondit; non uiui seruus tuus quocumque. At ille ait; nonne cor meum in presenti erat quando reuersus es homo decurru suo in occursum tuum? Nunc igitur accepisti argentum et accepisti uestes ut emas oliueta et uineas et oues et boues et seruos et ancillas; sed lepra naaman adheret tibi et semini tuo in sempiternum; et regressus es ab eo leprosus quasi nix. Dixit autem filius prophetarum ad heliseum; ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis. Camus usque ad iordanem et tollant singuli de silua materias singulas; ut edificemus nobis ibi domum ad habitandum. Qui dixit; ite. Et ait unus ex illis; ueni ergo et tu cum seruis tuis. Respondit; ego ueniam; et abit cum eis. Cumque uenissent ad iordanem; celebant ligna. Accidit autem ut cum unus materia succidisset; caderet ferrum securis in aquam; exclamauitque ille et ait; heu heu heu domine mihi hoc ipsum mutuo acceptum. Dixit autem homo dei; ubi cecidit? At ille monstrauit ei locum. Præcidit ergo lignum et misit illud; natauitque ferrum et ait; tolle. Qui extendit manum et tulit illud.

Rex autem syrie pugnabat contra israhel. Consiliumque inuit cum seruis suis dicens; in illo loco nullo ponam insidias. Misit itaque uir dei ad regem israhel dicens; caue ne transeas in locum illum quia ibi syri in insidiis sunt. Misit ergo rex israhel ad locum quem dixerat ei uir dei et preoccupauit eum. et obseruauit se ibi non semel neque bis. Conturbatusque est cor regis syrie phac re; et conuocatis seruis suis ait; quare non indicatis mihi quis perditor meus sit apud regem israhel? Dixitque unus seruatorum eius; nequaquam domine rex; sed heliseus propheta qui est in israhel indicat regi israhel omnia uerba quecumque locutus fueris in conclauis tuo. Dixit eis; ite et uidete ubi sit; ut mittam et capiam eum. Annuntiaueruntque ei dicentes; ecce in dothan. Misit ergo

vj

Ferrum ipse in acubro denudat...
 corde ligna...
 ierem...
 lapidatione...
 uita...
 genia...
 nouum...
 debet...
 anstra...
 uicis...
 uel...
 quod...
 nabile...
 flent...
 runt...
 bona...
 peccato...
 gogere...
 diu...
 pidi...
 erent...
 delerit...
 unde...
 sum...
 q...
 ciens...
 q...
 u...
 flug...

v

illuc equos et currus. et robur exercitus. Qui cum uenissent nocte. circumdederunt
ciuitatem. Consurgens autem diluculo minister iuridici egressus est. uiditque exercitum
incurritur ciuitatis et equos et currus. nuntiavitque ei dicens; heu heu heu domine
mi. quid faciemus? At ille respondit; noli timere. Plures enim nobiscum sunt.
quam cum illis. Cumque orasset heliseus ait; domine aperi oculos huius ut uideat.
Et aperuit dominus oculos pueri. et uidit. ecce mons plenus equorum et curruum
igneorum incurritur helisei. Hostes uero descenderunt ad eum. Porro heliseus
orauit dominum dicens; peute obsecro gentem hanc excitate. Percussitque eos dominus ne
uiderent. iuxta uerbum helisei. Dixit autem ad eos heliseus; non est hec uia nec ista
est ciuitas. sequimini me. et ostendam uobis uirum quem queritis. Duxit ergo eos
in samariam. Cumque ingressi fuissent in samariam. dixit heliseus; domine aperi oculos
istorum ut uideant. Aperuitque dominus oculos eorum. et uiderunt se esse in medio samarie.
Dixitque rex israel ad heliseum cum uidisset eos; nunquid peccatum eos pater mihi. At ille
ait; non peccatis. Neque enim coepisti eos gladio et arcu tuo. ut peccatis. Pone panem
et aquam coram eis ut comedant et bibant. et uadant ad dominum suum. Et apposita
est eis ex borum magna preparatio. et comederunt et biberunt et dimisit eos; abieruntque ad
dominum suum. et ultra non uenerunt latrones syrie in terram israel. Factum est autem
post hec congregauit benadab rex syrie uniuersum exercitum suum. et ascendit
et obsidebat samariam. factaque est fames magna in samaria. et tandiu obsessa est.
donec uenundaretur caput asini octoginta argenteis. et quarta pars cabi stercoreis
columbarum quinque argenteis. Cumque rex israel transiret per murum. mulier que clama
clamauit ad eum dicens; salua me domine mi rex. Qui ait; non te saluet dominus.
unde saluare te possum. de arca an de toreulari. Dixitque ad eam rex; quid
tibi uis? que respondit; mulier ista dixit mihi; da filium tuum ut comedamus
eum hodie. et filium meum comedemus cras. Coximus ergo filium meum et comedimus.
dixitque ei die altera; da filium tuum ut comedamus eum; que abscondit filium suum.
Quod cum audisset rex. scidit uestimenta sua. et transiebat sic per murum; uiditque omnis
populus cilicium quo uestitus erat ad carnem intrinsecus. ait; hec faciat mihi
dominus et hec addat. si steterit caput helisei filii sasar super eum hodie. Heliseus autem

sedebat in domo sua et senes sedebant cum eo. Premisit itaque uirum et antequam
 ueniret nuntius ille dixit ad senes; nunquid scitis quod miserit filius homicidae huc ut
 percidatur caput meum? Videte ergo cum uenerit nuntius claudite ostium et non
 sinatis eum introire. Ecce enim sonitus pedum domini eius post eum est. Adhuc illo loquen-
 te eis apparuit nuntius qui ueniebat ad eum et ait; ecce tantum malum ad domino est; quid
 amplius expectabo ad domino. Dixit autem heliseus; audite uerbum domini. Hec dicit dominus;
 in tempore hoc eras modius simile uno statere erit et duo modii hordei statere
 uno importa sumaris. Respondens unus de duobus super cuius manum rex incubebat
 homini dicit ait; si dominus fecerit etiam catenatis in celo nunquid poterit esse quod
 loqueris? qui ait; uidebis oculis tuis et inde non comedes. Quatuor ergo uiri erant
 leprosi iuxta introitum portae qui dixerunt ad inuicem; quid hic est uolumus donec
 moriamur? Siue ingredi uoluerimus ciuitatem fame moriemur siue manserimus hic
 moriendum nobis est. Venite igitur et transfugiamus ad castra syriae si peperunt nobis
 uiuam; si autem occidere uoluerint nihilominus moriemur. Surrexerunt igitur
 uespere ut uenirent ad castra syriae. Cumque uenissent ad principium castrorum syriae
 nullum ibidem reppererunt. Siquidem dominus sonitum audiri fecerat in castris syriae
 curruum et equorum exercitus plurimum. Dixeruntque ad inuicem; ecce mercede conduximus
 aduersum nos rex israel reges hectheorum et egyptiorum et uenerunt super nos.
 Surrexerunt ergo et fugerunt in tenebris et dereliquerunt tentoria sua et equos et mulos
 et asinos in castris fugeruntque animas tantum suas saluare cupientes. Igitur cum
 uenissent leprosi illi ad principium castrorum ingressi sunt unum tabernaculum
 et comederunt et biberunt tuleruntque inde argentum et aurum et uestes et abierunt et
 absconderunt. Et rursum reuersi sunt ad aliud tabernaculum et inde similiter
 auferentes absconderunt. Dixeruntque ad inuicem; non recte facimus; haec enim dies boni
 nuntii est. Si tacuerimus et noluerimus nuntiare usque mane sceleris arguemur.
 Venite tamus et nuntiemus in aula regis. Cumque uenissent ad portam ciuitatis
 narrauerunt eis dicentes; iuimus ad castra syriae et nullum ibidem repperimus
 hominem nisi equos et asinos alligatos et fixa tentoria. Serunt ergo portam
 et nuntiauerunt in palatio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte et ait ad seruos

VII.

IV

suos; Scitis. quid fecerint nobis syri. Sciunt quia fa- me laboramus. et ideo egressi sunt de castris et latitant in agris dicentes; cum egressi fuerint de ciuitate. capiemus eos uiuentes. et tunc ciuitatem ingredi poterim. Responde autem unus seruator eius; tollamus quinque equos qui remanserunt in urbe. quia ipsi tantum sunt in uniuersa multitudine israel. alii enim consumpti sunt. et mittentes explorare poterimus. Ad duxerunt duos equos. misitque rex ad castra syrorum dicens; ite et uidete. Qui abiit post eos usque ad iordanem. Ecce autem omnis uia plena erat uestibus et uasis. que proiecerant syri cum turbarent. Reuersique nuntium indicauerunt regi; et regressus populus diripuit castra syrie. Factusque est modius simile stateri uno. et duo modii hordei stateri uno iuxta uerbum domini. Porro rex ducem illum in cuius manu incumberat constituit ad portam. quem conculcauit turba in introitu. et mortuus est iuxta quod locutus fuerat uir domini. quando descenderat rex ad eum. Factumque est secundum sermonem uiri domini quem dixerat regi quando ait; duo modii hordei stateri uno erunt. et modius simile stateri uno hoc eodem tempore erit in porta samarie. quando responderat dux ille uiro domini et dixerat. etiam si dominus fecerit catartas in celo ^{apertis} nunquam fieri poterit quod loqueris. Et dixit ei; in diebus oculis tuis et inde non comedes. Cuenit ergo ei sicut predictum fuerat. et conculcauit eum populus in porta et mortuus est. **H**eliseus autem locutus est ad mulierem cuius uiuere fecerat filium dicens; surge uade tu et domus tua. et peregrinare ubicumque reppereris. Vocabit enim dominus famem. et ueniet super terram septem annis. Que surrexit. et fecit iuxta uerbum hominis domini; et uadens cum domo sua peregrinata est inter terra philistinum diebus multis. Cumque finiti essent anni septem. reuersa est mulier de terra philistinum. et egressa est ut interpellaret regem. pro domo sua et agris suis. Rex autem loquebatur cum gaezi puero uiri domini dicens; narra mihi omnia magnalia que fecit heliseus. Cumque ille narraret regi quomodo mortuum suscitasset. apparuit mulier cui uiuificauerat filium clamans ad regem. pro domo sua et agris suis. Dixitque gaezi; domine mi rex. hec est mulier. et hic est filius eius quem suscitauit heliseus. Et interrogauit rex mulierem. que narrauit ei. Dediditque ei rex eunuchum unum dicens; restitue ei omnia que sua sunt. et uniuersos relictus agros. ad die qua dereliquit terram usque

79

adp̄sens. Venit quoq; heliseus damascum. ⁊ benadab rex syrie egrotabat. Nuntia
ueruntq; ei dicentes; uenit uir dī huc. Et ait rex ad azahel; tolle tecum munera &
uade in occursum uiri dī. ⁊ consule dñm p̄ eum dicens; si euadere potero de infirmi
tate mea hac. Iuit igitur azahel in occursum ei⁹ habens secum munera. ⁊ om̄a bona
damasci. onera quadraginta camelorū. Cumq; stetit coram eo ait; filius tuus
benadab rex syrie misit me ad te dicens; si sanari potero de infirmitate meā hac.
Dix̄q; ei heliseus; uade dic ei; sanaberis. Sorro ostendit mihi dñs. quia morte moriet̄.
Stetitq; cum eo. ⁊ conturbatus ē usq; ad suffusionē uultus. fleuitq; uir dī. Cui azahel
ait; quare dominū meū flet. At ille respondit; quia scio que facturū sis filiū isrl̄
mala. Ciuitates eorū munitas igne succendes. ⁊ iuuenes eorū interficies gladio.
⁊ paruulos eorū elides. ⁊ pregnantēs diuides. Dix̄q; azahel; q̄s enī sum seruus
tuus canis. ut faciam rem istam magnā. Et ait heliseus; ostendit mihi dñs te
regem syrie fore. Qui cum recessisset ab heliseo. uenit ad dominū suū. Qui ait ei;
qd̄ tibi dix̄ heliseus. At ille respondit; dix̄ mihi; recipies sanitatem. Cumque
uenisset dies altera. tulit stragulum ⁊ infudit aqua. ⁊ expandit sup̄ faciem eius;
quo mortuo. regnauit azahel p̄ eo. Anno quinto ioram filii ahab regis isrl̄. ⁊ iosaphat
regis iuda. regnauit ioram filius iosafat rex iuda. Triginta duorū erat annorū
cum regnare coepisset. ⁊ octo annis regnauit in hierusalem. ambulauitq; in uis regū
isrl̄ sicut ambulauerat dom⁹ ahab; filia enī ahab erat uxor eius. ⁊ fecit qd̄ malū est
coram dño. Noluit autē dñs disp̄dere iudam p̄t̄ dauid seruum suū sic p̄miserat
ei. ut daret illi lucernam ⁊ filius ei⁹ cunctis diebus. In dieb; ei⁹ recessit edom ne eēt
subiuda. ⁊ constituit sibi regem. Venitq; ioram seira ⁊ om̄s currus eū eo. ⁊ surrexit
nocte p̄cussitq; idumeos q̄ eū circundederant ⁊ p̄ncipes curruum. ⁊ populus autem
fugit in tabernacula sua. Recessit ergo edom. ne esset subiuda usq; ad diem hanc.
Tunc recessit ⁊ lobra in tempore illo. Reliqua autē sermonū ioram ⁊ in uersa
que fecit. uerba hęc scripta sunt in libro uerborū dierū regum iuda. ⁊ dormiuit
ioram cum pat̄r ib; suis. sepultusq; ē cum eis in ciuitate dauid. ⁊ regnauit abazias
filius ei⁹ p̄ eo. Anno duodecimo ioram filii ahab regis isrl̄. regnauit abazias
filius ioram regis iude. Viginti duorū erat annorū erat abazias cū regnare coepisset.

adiorum

& uno anno regnauit in hierlm; nom̄ matris eius athalia filia ambri regis isrl̄;
 & ambulauit in uis domus ahab. iteuit qđ malum ē coram dñō sicut dom̄ ahab;
 gener enim dom̄ ahab fuit. Abiit quoq; cum ioram filio ahab ad p̄liandū contra
 azahel regem syrie in ramothgalaad. & uulnerauer̄ syri ioram. Qui reuersus est
 ut curaretur in iezabel. quia uulnerauer̄ eū syri in rana p̄liantem c̄tra ahabel
 regem syrie. Porro ahazias filius ioram rex iuda descendit inuisere iorā filium
 ahab in iezabel quia egrotabat. **H**eliseus autē pphetes uocauit unū de filiis
 pphetarū & ait illi; accinge lumbos tuos & tolle lenticulam olei hanc in manu tua
 et uade in ramothgalaad. Cumq; ueneris illuc. uidebis hieū filium iosafat filii nāsi.
 Et ingressus suscitabis eū de medio fratrum suorū. & introduceſ interiorius cubiculū
 tenensq; lenticulam olei fundes sup̄ caput ei⁹ & dices; hęc dicit dñs; unxi te regem
 sup̄ isrl̄; aperiesq; ostium & fugies; & non ibi subsistes. Abiit ergo adolescens puer
 pphete in ramothgalaad. & ingressus ē ^{illuc}. Ecce autē p̄ncipes exercitus sedebant & ait;
 uerbu mibi ad te p̄nceps. Dixitq; hieū; ad quem ex omnib; nob;. At ille dixit; ad te
 o p̄nceps. Et surrex̄. & ingressus ē cubiculum. At ille fudit oleum sup̄ caput ei⁹ & ait;
 hęc dicit dñs dñs isrl̄; unxi te regem sup̄ populum dñi isrl̄. & percutes domum ahab
 domini tui ut uulscas sanguinem seruorū meorū pphetarū. & sanguinem omnū
 seruorū dñi de manu iezabel. p̄damq; omnē domū ahab. & inſiciam de ahab
 mingentem ad parietem. & clausum & nouissimū in isrl̄. & dabo domū ahab sicut
 domū hieroboam filii nabat. & sic domū baasa filii abia; iezabel quoq; comedent
 canes in agro iezabel. nec erit q̄ sepeliet eam. Aperuitq; ostium & fugit; hieū autē
 egressus ē ad seruos domini sui. Qui dixer̄ ei; recte nescunt om̄a. qđ uenit in sanus
 iste ad te. qui ait eis; nostis hominē. & qđ locutus sit. At illi responder̄; falsum est.
 sed magis narra nobis. Qui ait eis; hęc & hęc locutus ē mihi & ait; hęc dicit dñs; unxi
 te regem sup̄ isrl̄. Festinauer̄ itaq; & unusquisq; tollens pallium suū posuerunt sub
 pedib; ei⁹ in similitudinē tribunalis. & ceciner̄ tuba atq; dixer̄; regnabit hieū. Con
 iurauit ergo hieū filius iosafat filii nāsi. contra ioram. Porro ioram obsecerat
 ramothgalaad ipse & om̄is isrl̄ contra azahel regem syrie. & reuersus fuerat
 ut curaret in iezabel p̄t̄ uulnera. q̄ percusserant eū syri p̄liantē c̄tra azahel regē syrie.

Dixitq; hieu; si placet uobis nemo egredietur profugus decuntate. ne uadat inuictet
 iniezrahel. Et ascendit pfectus ē iniezrahel. Ioram enim egrotabat ibi. & ahazias rex iuda
 descendente aduisitandum ioram. Igitur speculator qui stabat sup turrem iezrahel
 uidit globum hieu uenientis & ait; uideo ego globum. Dixitq; ioram; tolle currū
 et emitte in occursum eorū & dicat uadens; recte ne sunt omā. Abiit igitur qui
 ascenderat currum in occursum eī & ait; hec dicit rex; pacata sunt omā. Dixitq; ei
 hieu; qđ tibi paxi. Transi & sequere me. Nuntiauit quoq; speculator dicens;
 uenit nuntius ad eos. & non reuertit. Misit etiam currū equorū secundū uenitq;
 ad eos & ait; hec dicit rex; num pax ē. & ait hieu; qđ tibi & paxi. Transi &
 sequere me. Nuntiauit autem speculator dicens; uenit usq; ad eos
 & non reuertitur. Est autem incessus quasi incessus hieu filii namsi.
 Incepsem qđ dicitur. Et ait ioram; iunge currū; iunxeruntq; currū
 eius. Et egressus ē ioram rex isrl et ahazias rex iuda singuli in currū
 suis; egressiq; sunt in occursum hieu. & inuenerunt eū in agro naboth
 iezrahelite. Cumq; uidisset ioram hieu dix; pax ē hieu. At ille respon
 dit; que pax. Adhuc fornicationes iezrahel matris tue & ueneficia
 eī multa uigent. Conuertit autem ioram manū suam; & fugiens ait ad
 ahaziam; insidie ahazie. Porro hieu tetendit arcum manu et percussit
 ioram inter scapulas. & egressa ē sagitta p cor eius. Statimq; corruit
 in currū suo. Dixitq; hieu ad baddacer ducem; tolle pice eum in agro
 naboth iezrahelite. Memini enim quando ego & tu sedentes in currū
 sequebamur ahab patrem huius; qđ dñs onus hoc leuauerit sup eū dicens;
 si non p sanguine naboth. p sanguine filiorū eius quē uidi heri ait dñs.
 reddam tibi in agro isto dicit dñs. Nunc igitur tolle pice eum in agro
 iuxta uerbum dñi. Ahazias autem rex iuda uidens hoc; fugit p uiam
 domus horti. Persecutusq; ē eum hieu & ait; etiam hunc percute in currū suo.
 Et percussit eum. Ascensu gaber qui est iuxta ieblaam; qui fugit in iugeddo
 & mortuus ē ibi; et imposuerunt eū serui eius sup currum suum. &
 tulerunt hierusalem; sepelierq; eū in sepulcro cū patrib; suis in ciuitate dd.

Anno undecimo ioram filii ahab ^{regis isrl: 7} regis ahazie sup iudam. uenit hieu miezrahel
Porro iezabel introitu eius audito. depinxit oculos suos sibi. & ornauit
caput suum. et respexit p fenestram ingredientem hieu p portam & ait; nunquid
pax potest esse zambri q̄ interfecit dominum suum. Leuauiq; hieu faciem suā
ad fenestram et ait; que ē ista. Et inclinauer̄ se ad eum duo vl̄ tres eunuchi.
At ille dix̄ eis; p̄cipitate eam deorsum. Et p̄cipitauer̄ eam. Asp̄susq; ē sanguine
paries. & equorum ungule qui conculcauerunt eam. Cumq; ingressus esset
ut comederet. bibetq; ait; ite & uidete maledictam illam & sepelite eam.
quia filia regis est. Cumq; issent ut sepelirent eā. non inuenēr̄ nisi caluariā
& pedes & summas manus; reuer̄siq; nuntiauerunt ei. Et ait hieu; sermo dñi
est quem locutus ē p̄ seruum suum heliam thesbitem dicens; magro iezabel
comedent canes iezabel. & erunt carnes iezabel sicut stercus sup faciem terre
magro iezabel. ita ut p̄tereuntes dicant; hecine est illa iezabel. Erant autē
ahab septuaginta filii in samaria. Scripsit ergo hieu litteras & misit in samariā
ad optimates ciuitatis. & ad maiores natv & ad nutrices ahab dicens; statim
ut acceperitis litteras has qui habetis filios domini ur̄i & uir̄us & equos & ciuitates
firmas & arma. eligite meliorem; & eum qui uobis placuerit de filiis domini ur̄i.
et ponite eum sup solium patris sui. & pugnat̄ p̄ domo domini ur̄i. Timuerunt
illi uehem̄ter & dixerunt; ecce duo reges non potuerunt stare coram eo. &
quomodo nos ualebim̄ resistere ei. Miserunt ergo p̄positi dom̄i ip̄sec̄t̄ ciuitatis
et maiores natv & nutricei ad hieu dicentes; serui tui sumus. quecumq; iusseris
faciem. nec constituemus regem. q̄cumq; tibi placuerit fac. Rescripsit autē
eis litteras secundo dicens; si mei estis & obeditis mihi. tollite capita filiorū
domini ur̄i & uenite ad me hac eādē hora cras in iezrahel. Porro filii regis
septuaginta uiri. apud optimates ciuitatis nutriebant. Cumq; uenissent
littere ad eos. tulerunt filios regis & occider̄ septuaginta uiros. & posuerunt
capita eorū in cophinis & miserunt ad eum in iezrahel. Venit autē nuntius
ad eum & indicauit ei dicens; attulerunt capita filiorū regis. Qui respondit;
ponite ea ad duos aceros uoxta introitum porte usq; mane. Cumque

diluxisset. egressus est; & stans dixit ad omnem populum; iusti estis. Si ego
 comitavi contra dominum meum & interfeci eum. quis percussit omnes hos. Videte
 ergo nunc. quoniam non cecidit de sermonibus domini in terra quos locutus est dominus super
 domum ahab. & dominus fecit quod locutus est in manu servi sui helie. Percussit igitur
 hieum omnes qui reliqui erant de domo ahab in ezechab. & universos optimates eius
 et notos. & sacerdotes donec non remanerent ex eo reliquie. & surrexit & venit
 in samariam. Cumque venisset ad eam. & in via pastorum multa. inveniit fratres ahazie
 regis iude dixitque ad eos; quoniam an estis vos. At illi responderunt; fratres ahazie
 sumus. & descendimus ad salutandos filios regis & filios regine. Qui ait; comprehendite
 eos vivos. Quos cum comprehendissent vivos. iugularunt eos in cisterna iuxta
 eam. & in quadraginta duos viros. & non reliquit ex eis quemquam. Cumque abisset
 inde. inveniit ionadab filium rechab in occursum sibi. & benedixit ei & ait ad eum;
 nunquid est cor tuum rectum sicut cor meum cum corde tuo. Et ait ionadab; est.
 Si est inquit. da manum tuam. Qui dedit manum suam. At ille levavit eum ad se
 in currum suum. & dixit ad eum; veni mecum. & iude zelum meum pro domino. Et impositum
 currui suo duxit in samariam. & percussit omnes qui reliqui fuerant de ahab in samaria
 usque ad unum iuxta verbum domini quod locutus est per heliam. Congregavit ergo
 hieum omnem populum. & dixit ad eos; ahab coluit baal parvum. ego autem colam eum
 amplius. Nunc igitur omnes prophetas baal & universos servos eius & cunctos
 sacerdotes ipsius vocate ad me. nullus sit qui non veniat. Sacrificium enim
 grande est mihi baal; quicumque defuerit non vivet. Porro hieum faciebat hoc
 insidiosum. ut disperderet cultores baal. Et dixit; sanctificate diem sollempnem baal.
 Vocavitque & misit in universos terminos israel. & venerunt cuncti servi baal.
 non fuit residuus ne unus quidem qui non veniret. Et ingressi sunt templum
 baal. & repleta est domus baal a summo usque ad summum. Dixitque hieum qui erant super
 vestes; proferite vestimenta universis servis baal. Et protulerunt eis vestes.
 Ingressusque hieum & ionadab filius rechab templum baal. ait cultoribus baal;
 perquirete & videte ne quis forte vobiscum sit de servis domini. sed ut sint soli
 servi baal. Ingressi sunt igitur ut facerent victimas & holocausta; hieum autem

III V

preparauerat sibi foris octoginta uiros & dixerat eis; quicumq; fugerit de
 hominib; istis quos ego adduxero in manus ur̄as; anima eius erit panima
 illius. Factum ē autem cum completum ēēt holocaustum; p̄cepit hieu militib;
 et ducib; suis; ingredi in ierusalem et percute eos; nullus euadat. Percusseruntq; eos in ore
 gladii. et perierunt milites et duces. et uerunt in ciuitatem templi baal. et portulerunt
 statuam defario baal et combusserunt et comminuerunt eam; destruxerunt quoq; et elem
 baal. et fecerunt p̄ca latrinae usq; in diem hanc. Deleuit itaq; hieu baal de isrl̄.
 ueruntam̄ a peccatis hieroboam filii nabath q̄ peccare fecit isrl̄ non recessit.
 nec dereliquit uitulos aureos qui erant in Bethel et Dan. Dixit autē dñs ad hieu;
 quia studiose fecisti qd̄ rectum erat et placebat in oculis meis. et omnia que erant
 in corde meo fecisti contra domū ahab; filii tui usq; ad quartam generationē
 sedebunt sup̄ thronum isrl̄. Porro hieu non custodiuit ut ambularet in lege
 dñi dī isrl̄ in toto corde suo; non enim recessit a peccatis hieroboam q̄ peccare fecit isrl̄.
VIII. **I**n diebus illis. cepit dñs tederē sup̄ isrl̄. Percussitq; eos azahel in uniuersis finib;
 isrl̄. a iordane contra orientalem plagam omnē terram galaad et gad. et ruben
 et manasse. ab arcer que est sup̄ torrentem arnon et galaad et basan. Reliqua
 autē uerborum hieu in uniuersa que fecit et fortitudo eius; nonne hec scripta
 sunt in libro uerborū dierum regum isrl̄. Et dormiuit hieu cū patrib; suis;
 sepelieruntq; eum in samaria; et regnauit iohaz filius eius p̄ eo. Dies autē quib;
 regnauit hieu sup̄ isrl̄. uiginti et octo anni sunt in samaria. Athalia uero
 mater ahazie uidens mortuum filium suum; surrexit et interfecit omne semē
 regum. Tollens autē iofaba filia regis ioram. soror ahazie. iofas filium ahazie;
 furata ē eū de medio filiorū regis qui interficiebant et nutricem eī de thersamo.
 & abscondit eū a facie athalizē ut non interficeret. eratq; cum ea in domo dñi
 clam sex annis. Porro athalia regnauit sup̄ terram. Anno autē septimo misit
 iofa da et assumens centuriones et milites introduxit ad se in templū dñi. et pergit
 cum eis foedus; et aduersans eos in domo dñi. ostendit eis filium regis. et p̄cepit
 illis dicens; iste ē sermo quem facere debetis; tertia pars ur̄im intro eat sabbatū
 et obseruet excubitu domus regis; tertia autē pars sit ad portam seir. et tertia

part ad portam que est post habitaculum scutariorum. & custodietis excubitorium
 domus messa. Dux uero partes euobis omnes egredientes sabbato custodiant
 excubias domus domini circum regem. & uallabitis eum habentes arma in manibus uestris.
 Siquis autem ingressus fuerit septem templi interficiatur. eritisque cum rege in
 intro eunte & egrediente. Et fecerunt centuriones iuxta omnia que preceperat eis
 ioiada sacerdos. Et assumentes singuli uiros suos qui ingrediebantur sabbato
 cum his qui egrediebantur sabbato. uenerunt ad ioiada sacerdotem; qui dedit eis
 hastas & arma regis dauid que erant in domo domini. & steterunt singuli habentes
 arma in manu sua. a parte templi dextra usque ad partem sinistram altaris & sedis
 circum regem. Introduxit itaque filium regis. & posuit super eum diadema. & testimonium
 feceruntque eum regem & iuxerunt. & plaudentes manu dixerunt. uiuat rex. Audiuit
 autem athalia uocem currentis populi. & ingressa ad turbas in templum domini. uidit
 regem stantem super tribunal iuxta morem. & cantores & tubas propter eum. omnemque
 populum terre letantem & canentem tubis. & sedit uestimenta sua. clamauitque
 conuulsa. conuulsa. Precepit autem ioiada centurionibus qui erant super exercitum.
 et ait eis. educite eam extra conspecta templi. & quicumque secutus eam fuerit.
 feriatur gladio. Dixit enim sacerdos. non occidatur in templo domini. Imposueruntque
 ei manus. & impegerunt eam puluam introitus equorum iuxta palacium. & interfecit eam ibi.
 Lepigit igitur foedus ioiada inter dominum & inter regem & inter populum. ut esset
 populus domini & inter regem & populum. Ingressusque est omnis populus terre templum
 baal. & destruxerunt aras eius. & imagines contriuerunt ualide. nathan quoque
 sacerdotem baal occidit coram altari. Et posuit sacerdos custodias in domo
 domini. tulitque centuriones & cerethi & phelethi legiones & omnem populum terre.
 deduxeruntque regem de domo domini. & uenerunt puluam portus scutariorum in palacium.
 et sedit super thronum regum. letatusque est omnis populus terre. & ciuitas conqueuit.
 Athalia autem occisa est gladio in domo regis. septemque annorum erat ioas cum
 regnare cepisset. Anno septimo huius regnauit ioas. quadraginta annis
 regnauit in hierosolyma. nomen matris eius sebia de bersebee. Fecitque ioas rectum
 coram domino cunctis diebus quibus docuit eum ioiada sacerdos. ueruntam excelsa non

IIII
 xij

abstulit; adhuc populus immolabat & adolebat in excelsis in celsum. Dixitq; ioas
ad sacerdotes; omnem pecuniam scōrū que illata fuerit in templum dñi. aptere
untib; que offertur p̄p̄tio anime. iqm̄ sponte & arbitrio cordis sui infer̄ in tēplum
dñi. accipiant illam sacerdotes iuxta ordinem suum & instaurent sarta tecta
dom̄. siquid necessarium uiderint in instauracione. Igitur usq; ad uigesimum
tertium annum regis ioas. non instaurauer̄ sacerdotes sarta tecta templi.
Vocauitq; rex ioas ioiada pontificem & sacerdotes dicens eis; quare sarta tecta
non instaurastis templi. Nolite ergo amplius accipere pecuniam iuxta ordinem
ur̄m. sed ad instauracionem templi reddite eam. Prohibitiq; sunt sacerdotes
ultra accipere pecuniam a populo. & instaurare sarta tecta domus. Et tulit
ioiada pontifex gazophilatium unum. aperuitq; foram̄ de sup̄. & posuit illud
iuxta altare ad dexteram ingredientium domū dñi. mittebantq; in eo sacerdotes
qui custodiebant ostia omne pecuniam que deferrebat̄ ad templū dñi. Cumq;
uiderent nimiam pecuniam eē in gazophilatio. ascendebat scriba regis & pontifex.
effundebantq; & numerabant pecuniam que inueniebāt in domo dñi. & dabant
eam iuxta numerū atq; mensuram in manu eorū qui p̄erant cēntarius dom̄ dñi.
qui impendebant eam in fabros lignorū & in cēntarios huius q̄ operabantur in
domo dñi & sarta tecta faciebant. & huius q̄ cedebant saxa. & ut emerent ligna
et lapides qui excidebant̄. ita ut impleteretur instauracio dom̄ dñi in uniuersis
que indigebant expensa ad muniendā domū. ueruntam̄ non fiebant ex eadem
pecunia h̄ydrie templi dñi & fufemule & turibula & tube. Omne uas aureum
et argenteū. de pecunia ^{que} inferebatur in templum dñi. Huius enī q̄ faciebant opus
dabat̄ ut instauraretur templū dñi. & non fiebat ratio huius hominib; q̄ accipiebant
pecuniam ut distribuere eam artificibus. sed in fide tractabant eā. Pecuniam
uero p̄ delicto & pecuniam p̄ peccatis. non inferebant in tēplū dñi. q̄a sacerdot̄ erat

VIII.

Tunc ascendit azahel rex syrie. & pugnat̄ contra geth. & cepit eam.
& direxit faciem suam ut ascenderet in hierl̄m. Quomobrem tulit ioas
rex iuda omnia sc̄ificata que consecrauerant iosafat & ioiam & abazia patres
eius reges iuda. & que ipse obtulerat. & uniuersum argentū qd̄ inueniri potuit

in thesauris templi dñi & in palatio regis. misitq; azaheli regis syrie. & recessit
 ab hierlm. Reliqua autē sermonum ioas & uniuersa que fecit. nonne hec scripta
 sunt in libro uerborū dierum regum iuda. Surrexerūt autē serui eius & iurauerūt
 inter se. percussēruntq; ioas in domo mello in descensu scla. Iozachar nāq; filius
 semath & iozabad filius somer serui ei percussērunt eū & mortuus ē. & sepelierunt
 eū cum patrib; suis in ciuitate dauid. regnauitq; amasias filius ei. p̄ eo. Anno
 uigesimo tertio ioas filii abazie regis iude. regnauit ioahaz filius hiey sup isrl̄
 in samaria decem & septem annis. & fecit malum coram dño secutusq; ē peccata
 hieroboam filii nabath q̄ peccare fecit isrl̄. & non declinauit ab eis. Iratusq; est
 furor dñi contra isrl̄. & tradidit eos in manu azahelis regis syrie. & in manu
 benadab filii azahel cunctis diebus. Dep̄catus ē autē ioahaz faciem dñi. &
 audiuit eū dñs. Vidit enim angustus isrl̄. quia attriuerat eos rex syrie. &
 et dedit dñs isrl̄ saluatorem & liberatus ē de manu regis syrie. habitaueruntq;
 filii isrl̄ in tabernaculis suis sicut heri & nudius tertius. ueruntam̄ n̄ recesserunt
 a peccatis dom̄ hieroboam q̄ peccare fec̄ isrl̄. in ipsis ambulauerūt. Siquidem &
 lucus p̄mansit in samaria. & non sunt derelicti ioahaz de populo nisi quinquēginta
 equites. & decem currus. & decem milia peditū. Interfecerat enī eos rex syrie. &
 redegerat quasi puluerem in triturā areę. Reliqua autē sermonum ioahaz
 & uniuersa que fec̄. sed & fortitudo ei. nonne hec scripta sunt in libro sermonū
 dierū regum isrl̄. Dormiuitq; ioahaz cum patrib; suis. & sepelierūt eū in samaria.
 regnauitq; ioas filius p̄ eo. Anno tricesimo septimo ioas regis iuda. regnauit
 ioas filius ioahaz sup isrl̄ in samaria sedecim annis. & fecit qđ malum ē in conspectu
 dñi. non declinauit ab om̄ib; peccatis hieroboam filii nabath q̄ peccare fecit
 isrl̄. in ipsis ambulauit. Reliqua autē sermonum ioas & uniuersa que fecit. sed
 et fortitudo ei quomodo pugnauerit contra amasiam regem iuda. nonne
 hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum isrl̄. Et dormiuit ioas cum
 patrib; suis. hieroboam autē sedit sup solum eius. Porro ioas sepultus ē in
 samaria cum regib; isrl̄. Heliseus autē egrotabat infirmitate qua & mortuus ē.
 descenditq; ad eū ioas rex isrl̄. & flebat coram eo. dicebatq; pater mi. pater mi.

xiiij.

currus isrl & auriga eius. Et ait illi heliseus; affer arcum & sagittas. Cumq; attulisset ad eum arcum & sagittas; dixit ad regem isrl; pone manū tuam sup arcum. Et cum posuisset ille manū suā sup posuit helises manus suas manib; regis & ait; aperi fenestram orientalem. Cumq; aperuisset dixit heliseus; iace sagittam; & iecit. Et ait heliseus; sagitta salutis dñi; et sagitta salutis contra syriam; pcutiesq; syriam inaphet donec consumas eam. Et ait; tolle sagittas. Qui cum tulisset; rursus dixit ei; pcutte iaculo terram. Et cum pcuttisset tribus uicib; & stetit; iratus ē contra eū uir dñi & ait; si pcuttisses quinqueies aut sexies aut septies; pcuttisses syriam usq; ad cōsumtionē; nunc aut trib; uicib; pcuttisses eam. Mortuus ē ergo heliseus; & sepelierunt eum. Latrunculi quoq; demoab uenerunt in terram in ipso anno. Quidam autem sepelientes hominē uiderunt latrunculos; & piccerunt cadauer in sepulcro helisei. Quod dum tetigit ossa helisei; reuixit homo; & stetit sup pedes suos. Igitur azahel rex syrie affluxit isrl; cunctis dieb; ioahaz. Et miseratus ē dñs corv; & reuersus ē ad eos ppter pactum suum qd̄ habebat cum abraham isaac & iacob; in uoluit dispdere eos neq; picere penitus usq; in p̄sens tempus. Mortuus est autē azahel rex syrie; & regnauit benadab filius ei; p̄ eo. Sorro ioas filius ioahaz tulit urbes de manu benadab filii azahel; quas tulerat de manu ioahaz patris sui iure p̄li; tribus uicib; pcuttissit eū ioas; & reddidit ciuitates israhel. **A**nno secundo ioas filii ioahaz regis isrl; regnauit amasias filius ioas regis iuda. Viginti quinque annorū erat cum regnare cōepisset; uiginti autē & nouem annis regnauit in hierlīm; nom̄ matris eius ioaden de hierlīm; et fecit rectum coram dñō; ueruntamen non ut dauid pat̄ eius. Iuxta omnia que fecit ioas pater suus fecit; nisi hoc tantū qd̄ excelsa n̄ abstulit. Adhuc enī populus immolabat & adolebat incensum in excelsis. Cumq; obtinuisset regnum; pcuttissit seruos suos q̄ interfecerunt regem patrem suum; filios autē corv; qui occiderant non occidit iuxta qd̄ scriptum ē in libro legis moysi; sicut p̄cepit dñs dicens; non morientur patres p̄ filiis; neq; filii morientur p̄ patribus; sed unusquisq; in peccato suo morietur. Ipse pcuttissit

edom inualle salinarū decem milia. ⁊ apprehendit petram in proelio. uocauitq;
 nomen eius iechel usq; in presentem diem. Tunc misit amasias nuntios ad
 ioas filium ioahaz filii hieui regis isrl̄ dicens; ueni iudeam' nos. Remisitq;
 ioas rex isrl̄ ad amasiam regem iuda dicens; carduus libani misit ad egehr̄
 que ē in libano dicens; da filiam tuam filio meo uxorem. Transieritq; bestie
 salis que sunt in libano. ⁊ conculcauerūt carduum. Percutens inualuit sup
 edom ⁊ subleuauit te cor tuum. contentus esto gloria. ⁊ sede in domo tua.
 Quare puocas malum. ut cadas tu iudea tecum. ⁊ non adqueuit amasias.
 Ascenditq; ioas rex isrl̄ iudeat̄ seipse ⁊ amasias rex iuda in bethsames
 opido iude; percussusq; ē iuda coram isrl̄. ⁊ fugerunt unusquisq; in tabna
 cula sua. Amasiam uero regem iuda filium ioas filii ahazie cepit ioas rex
 isrl̄ in bethsames. ⁊ addux̄ eū in hierlm̄; ⁊ interrupit murū hierlm̄ a porta
 effraim usq; ad portam anguli quadringentis cubitis. tulitq; omne aurum
 et argentū ⁊ unuersa uasa que inuenta sunt in domo dñi ⁊ in thesauris
 regis ⁊ obfides. ⁊ reuersus ē samariam. Reliqua autem uerborum ioas que fec̄
 et fortitudo eius qua pugnauit contra amasiam regem iuda. nonne hec scripta
 sunt in libro sermonū dierum regum isrl̄. Dormiuitq; ioas cum patrib; suis.
 et sepultus ē in samaria cum regibus isrl̄. ⁊ regnauit hieroboam filius eius pro.
 Vixit autem amasias filius ioas rex iuda postq̄m mortuus ē ioas filius ioahaz
 regis isrl̄. uiginti quinque annis. Reliqua autem sermonum amasie. n̄ne hec scripta
 sunt in libro sermonum dierū regum iuda. Factaq; ē contra eū conuorsio in
 hierlm̄. ⁊ ille fugit in lachis; miseruntq; post eū in lachis ⁊ interfecerūt eum ibi.
 et asportauerunt in equis; sepultusq; ē hierlm̄ cum patrib; suis in ciuitate dā.
 Tulit autē uniuersus populus iude azariam annos natum sedecim. ⁊ constitues̄
 eū regem p̄ patre ei amasia. Ipse edificauit ahilan. ⁊ restituit eum iude. postq̄m
 dormiuit rex cum patrib; suis. Anno quinto decimo amasie filii ioas regis iuda
 regnauit hieroboam filius ioas regis isrl̄ in samaria quadraginta ⁊ uno anno.
 et fec̄ qd̄ malum ē coram dñō; non recessit ab omib; peccatis hieroboam filii
 nabath qui peccare fecit isrl̄. Ipse restituit terminos isrl̄ ab introitu emath.

IX

X

usq; ad mare solitudinis iuxta sermonem dñi dī isrl̄ quem locutus ē p̄ seruū suū
ionam filium amathi p̄phetam q̄ erat de gēth que ē in opher. Vidit enim dñs
afflictionem isrl̄ amarā nimis ⁊ qd̄ consumpti essent usq; ad clausos carcere
et extremos. non esset qui auxiliaretur isrl̄. nec locutus ē dñs ut deleteret nom̄ isrl̄
de sub celo. sed saluauit eos in manu hieroboam filii ioas. Reliqua autē sermonū
hieroboam ⁊ uniuersa que fecit ⁊ fortitudo eius qua p̄liatus ē. ⁊ quomodo restituit
damascum ⁊ math iude isrl̄em. nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū
regum isrl̄. Dormiuitq; hieroboam cum patrib; suis regib; isrl̄. ⁊ regnauit zacharias
filius eius. p̄ eo. **XI.** Anno uigesimo septimo hieroboam regis isrl̄. regnauit azarias
filius amasie regis iude. Sedecim annorū erat cum regnare cepisset. ⁊ quinq;
ginta duob; annis regnauit in hierlm̄. nomen matris eius icelcia de hierlm̄.
fecitq; qd̄ erat placitum coram dño iuxta om̄a que fecit amasias pater eius;
ueruntamen excelsa non ē demolitus. ad huc populus sacrificabat ⁊ adolebat
incensum in excelsis. Percussit autē dñs regem. ⁊ fuit leprosus usq; in diē mortis
sue. ⁊ habitabat in domo libera seorsum. Joathas uero filius regis gubernabat
palatium. ⁊ iudicabat populum terre. Reliqua autē sermonum azarie uniuersa
que fecit. nonne hec scripta sunt in libro uerborū dierum regum iuda. ⁊ dormiuit
azarias cum patrib; suis. sepelieruntq; eū cum minorib; suis in ciuitate dā. ⁊ regnauit
ioatham filius eius. p̄ eo. Anno trigesimo octauo azarie regis iuda. regnauit zacharias
filius hieroboam sup isrl̄ in samaria sex mensibus. ⁊ fecit qd̄ malum ē coram dño sic
fecerant patres eius; non recessit a peccatis hieroboam filii nabath q̄ peccare fec̄ isrl̄.
Coniurauit autē contra eū sellum filius iabes percussitq; eum palam ⁊ interfecit.
regnauitq; p̄ eo. Reliqua autē uerborū zacharie. nonne hec scripta sunt in libro
sermonū dierū regum isrl̄. Ipse ē sermo dñi que locutus ē ad hieu dicens; filii
tui usq; ad quartam generationem sedebunt de te sup thronum isrl̄. factumq; ē ita.
Sellum filius iabes regnauit trigesimo nono anno azarie regis iude. regnauit
autē uno mense in samaria. Et ascendit manahem filius gaddi de thersa uenitq;
in samariam. ⁊ percussit sellum filium iabes in samaria ⁊ interfecit eū. regnauitq; p̄ eo.
Reliqua autē uerborū sellum. ⁊ coniuratio ei p̄ qm̄ tetendit in fidiā. nonne hec

scripta sunt in libro sermonum dierum regum isrl. Tunc percussit manahem
 thapsam. et omnes qui erant in ea. et terminos eius de thersa. noluerant enim aperire
 ei. et interfecit omnes pregnantes eius et scidit eas. Anno trigesimo nono azarie
 regis iuda. regnauit manahem filius gaddi super isrl. decem annis in samaria.
 fecitque quod erat malum coram domino. non recessit a peccatis hieroboam filii nabath
 qui peccare fecit isrl. Cunctis diebus eius ueniebat phul rex assyriorum in thersa.
 et dabat manahem phul mille talenta argenti. ut esset ei in auxilio et firmaret
 regnum eius. Induxitque manahem argentum super isrl. cunctis potentibus et diuitibus.
 ut daret regi assyriorum quinquaginta siclos argenti pro singulis. Reuersusque
 est rex assyriorum. et non est moratus in thersa. Reliqua autem sermonum
 manahem et uniuersa que fecit. nonne hec scripta sunt in libro sermonum
 dierum regum isrl. Et dormiuit manahem cum patribus suis. regnauitque
 phacia filius eius pro eo. Anno quinquagesimo azarie regis iude regnauit
 phacia filius manahem super isrl. in samaria biennio. et fecit quod erat malum
 coram domino. non recessit a peccatis hieroboam filii nabath qui peccare fecit isrl.
 Coniurauit autem aduersum eum phacee filius romelie dux eius et percussit eum
 in samaria in turri domus regis iuxta argob et iuxta arib. et cum eo quinquaginta
 uiros de filiis galaaditarum. et interfecit eum. regnauitque pro eo. Reliqua autem
 sermonum phacia et uniuersa que fecit. nonne hec scripta sunt in libro
 sermonum dierum regum isrl. Anno quinquagesimo secundo azarie
 regis iude regnauit phacee filius romelie super isrl. in samaria uiginti annis.
 et fecit quod malum erat coram domino. non recessit a peccatis hieroboam filii nabath
 qui peccare fecit isrl. **I**n diebus phacee regis isrl. uenit deglath falassar
 rex assyrie. et cepit aion et abel domum maacha. et anoe. et cedef. et asor. et galaad.
 et galileam uniuersam et terram nepthalim. et transfudit eos in assyrios. Con
 iurauit autem et tetendit insidias osee filius ela contra phacee filium romelie
 et percussit eum et interfecit. regnauitque pro eo. uigesimo anno ioathan filii ozie.
 Reliqua autem sermonum phacee et uniuersa que fecit. nonne hec scripta sunt
 in libro sermonum dierum regum isrl. Anno secundo phacee filii romelie

regis isrl. regnauit ioatham filius ozie regis iuda. Viginti quinq. annorum
erat cum regnare cepisset. sedecim annis regnauit in hier. tm. nom. matris
eius hierusa filia sadoch. fecitq. qd. erat placitum coram dno. iuxta omnia
que fecerat ozias pater suus operatus e. ueruntamen excelsa non abstulit.
adhuc populus immolabat ⁊ adolebat incensum in excelsis. Ipse edificauit
portam domus dñi sublimissimam. Reliqua aut. sermonum ioatham ⁊ uniuersa
que fecit. nonne hec scripta sunt in libro uerbor. dierv. regum iuda. In dieb.
illis cepit dñs mutare in iudam rasin regem syrie. ⁊ phacee filium romeli. e.
Et dormiuit ioatham cum patrib. suis. sepultusq. e. cum eis in ciuitate dauid
patris sui. regnauit achaz filius ei. p. eo. Anno septimo decimo phacee filii
romeli. regnauit achaz filius ioatham regis iuda. Viginti annor. erat achaz
cum regnare cepisset. ⁊ sedecim annis regnauit in hier. tm. Non fecit qd. erat
placitum in conspectu dñi dñi sicut dauid pater eius. sed ambulauit in uia
regum isrl. in sup. ⁊ filium suum sacrificauit. transferens pignem. secundum
idola gentium que dissipauit dñs coram filiis isrl. Immolabat quoq. uetulus
et adolebat incensum in excelsis. et in collibus. ⁊ sub omni ligno frondoso.
Tunc ascendit rasin rex syrie ⁊ phacee filius romeli. rex isrl. in hierusalem
ad pre. eluandum. Cumq. obsiderent achaz. non ualuer. superare e. In tempore
illo restituit rasin rex syrie hailam syrie. ⁊ eiecit iudeos de haila. ⁊ ad dumeri
et syri uenerunt in hailam. ⁊ habitauerunt ibi usq. in diem hanc. Misit autem
achaz nuntios ad theglath fallasar regem assyrior. dicens. seruus tuus ⁊
filius tuus ego sum. Ascende ⁊ saluum me fac de manu regis syrie. et de manu
regis isrl. qui consurrexerunt aduersum me. Et cum collegisset argentum
⁊ aur. qd. inueniri potuit in domo dñi et in thesauris regis. misit regi
assyrior. munera. qui et adqueuit uoluntati eius. Ascendit eni. rex assyrior.
in damascum ⁊ uastauit eam. ⁊ transtulit habitatores ei. cyrenen. rasin aut.
in fecit. Frexitq. rex achaz in occursum theglath fallasar regi assyrior.
in damascum. Cumq. uidisset altare damasci. misit rex achaz ad uriam
sacerdotem exemplar eius et similitudinē iuxta omē opus ei. extruxitque

urias sacerdos altare. Juxta omnia que p̄ceperat rex achaz declamaseo. ita fecit
urias sacerdos. donec ueniret achaz de damaseo. Cumq; uenisset rex declamaseo.
uidit altare et ueneratus ē illud. ascenditq; et immolauit holocausta sacrificiū
suum. & libauit libamina. et effudit sanguinem pacificorū que obtulerat sup
altare. Porro altare creum qd̄ erat coram dño transtulit de facie templi.
& de loco altaris. et de loco templi dñi. posuitq; illud ex latere altaris ad
aquilonem. Precepit quoq; rex achaz ur̄e sacerdoti dicens; sup altare maius
offer holocaustum matutinū & sacrificium uesp̄tinum. et holocaustū regis
& sacrificium ei. et holocaustum uniuersi populi terre & sacrificia eorum.
& libamina eorum. & omnē sanguinem holocausti. & uniuersum sanguinē
uictime sup illud effundes. altare uero creum erit paratum ad uoluntatem
meam. Fecit igitur urias sacerdos. iuxta omnia que p̄ceperat rex achaz.
Tulit autē rex achaz celatas bases et luterem qui erat desup. et mare deposuit
de bobus eneis qui sustentabant illud. & posuit sup pauimentum stratum
lapide. Musae quoq; sabbati quod edificauerat in templo & ingressū regis
exterius. conuertit in templum dñi pp̄t̄ regē ^{r̄ legē} assyriorū. Reliqua autem
uerborū achaz que fecit. nonne hęc scripta sunt in libro sermonū dierum
regum iuda. Dormiuitq; achaz cum patrib; suis. & sepultus est cum eis
in ciuitate dauid. et regnauit ezechias filius ei. p̄ eo. Anno duodecimo
achaz regis iuda regnauit osēe filius hela in samaria sup isrl̄ nouem annis.
fecitq; malum coram dño. sed non sicut reges isrl̄ qui ante eum fuerant.
Contra hunc ascendit salmanassar rex assyriorum. & factus ē ei osēe
seruus. reddebatq; illi tributa. Cumq; deprehendisset rex assyriorū osēe
qd̄ rebellare nitens. misisset nuntios ad suā regem egypti ne p̄staret
tributa regis assyriorū sicut singulis annis solitus erat. obsedit eum. &
uinctū misit in carcerem. puagatusq; ē omnē terram. & ascendens samariā.
obsedit eā tribus annis. Anno autē nono osēe. coepit rex assyriorum
samariam. et transtulit isrl̄ in assyrios. posuitq; eos in ala et in abor iuxta
fluum gozam in ciuitatib; mediorū. factum ē enim cū peccassent filii isrl̄

xvii. xvij.

dnō dō suo qui eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis
egypti. et coluerunt deos alienos & ambulauerunt iuxta ritum gentium
quas consumpserat dn̄s in conspectu filiorū isrl̄ & regum isrl̄ qui similiter
fecerant; et ^{et non coluerunt} operuerunt filii isrl̄ uerbis non rectis dn̄m dn̄m suum. & edificauerunt
sibi excelsa in cunctis urbibus suis. acurre custodum usque ad ciuitatē munitā,
feceruntque sibi statuas et lucos in omni colle sublimi. & subter omne lignum
nemorosum. & adolebant ibi incensum super aras in morem gentium quas
transulerat dn̄s a facie eorū. feceruntque pessima irritantes dn̄m. &
coluerunt immundicias de quibus precepit dn̄s eis ne facerent uerbum hoc. Et testi-
ficatus est dn̄s in isrl̄ et in iuda per manum omnium prophetarū & uidentium dicens;
reuertimini a uis uis pessimis. & custodite precepta mea & ceremonias iuxta
omnem legem quam precepi patribus uestris. et sicut nisi ad uos in manibus seruatorū
meorū prophetarum. Qui non audierunt sed indurauerunt ceruicem suā iuxta
ceruicem patrum suorū. qui noluerunt obedire dn̄o dō suo; & abiecerunt
legitima ei et pactum quod pepigit cum patribus eorū. & testificationes quibus
contestatus est eos. secuti que sunt uanitates. & uane egerunt. & secuti sunt gentes
que erant percutum eorū super quibus preceperat dn̄s eis ut non facerent sicut
et ille faciebant. & dereliquerunt omnia precepta dn̄i dī sui. feceruntque sibi con-
flatiles duos uitulos & lucos. & adorauerunt uniuersam militiam celi. seruieruntque
baal & consecrabant ei filios suos & filias suas pignem. & diuinationibus
inseruiebant et auguriis. & tradiderunt se ut facerent malum coram dn̄o
et irritaret eum. Iratusque est dn̄s uehementer israheli. & abstulit eos de conspectu
suo. et non remansit nisi tribus iuda tantummodo. Sed nec ipse iuda custodiuit
mandata dn̄i dī sui. ueruntamē ambulauit in erroribus isrl̄ quos operatus fuerat.
Proiecitque dn̄s omne semē isrl̄ & afflixit eos. & tradidit in manu diripientium
donec periret eos a facie sua. In eo uero tempore quo scissus est isrl̄ a domo dā.
& constituerunt sibi regem hieroboam filium nabath. separauit enim hieroboam
isrl̄ a dn̄o. & peccare eos fecit peccatum magnum. & ambulauerunt filii isrl̄ in
uniuersis peccatis hieroboam que fecerat; non recesserunt ab eis usquequo

auferret dñs isrl̄ a facie sua sicut locutus fuerat in manu omnium seruatorū suorū
 prophetarū. translatusq; ē isrl̄ de terra sua in assyrios usq; in diem hanc. Adduxit
 autē rex assyriorū de babilone & de chutha. & de hamath. & de math. & de sephar-
 uam. & collocavit eos in ciuitatib; samarie p̄ filios isrl̄ qui possederunt samariā.
 & habitauerunt in urbibus eius. Cumq; ibi habitare coepissent non timebant dñm.
 & inmisit eis dñs leones qui interficiebant eos. Nuntiatumq; ē regi assyriorū
 & dictum. gentes quas transfulisti & habitare fecisti in ciuitatibus samarie.
 ignorant legitima dī terre. & inmisit in eis dñs leones. & ecce interficiunt eos
 eoq; ignorent ritum dī terre. Precepit autē rex assyriorū dicens; ducite
 illuc unum de sacerdotib; quos inde captiuos adduxistis. & uadat & habitet
 cum eis. & doceat eos legitima dī terre. Igitur cum uenisset unus
 de sacerdotib; his qui captiu ducti fuerant de samaria. habitauit in bethel
 & docebat eos quomodo colerent dñm. Et unaq; gens fabricata ē dñm suū.
 posueruntq; eos infans excelsis que fecerant samarite. gens & gens in urbibus
 suis in quib; habitabant. Viri enī babiloni fecerunt socoth benoth. uiri autē
 chutheni fecerunt nergel. & uiri de math fecerunt asina. portio euei fecerunt
 nebiar & tharthac; hu autē qui erant de sepharuam comburebant filios suos
 igni adramelech & anamelech diis sepharuam. & nihilominus colebant dñm.
 fecerunt autē sibi denobilissimis sacerdotes excelsorū. & ponebant eos infans
 sub limbus; & cum dñm colerent. diis quoq; suis seruiebant iuxta cōsuetudinē
 gentium de quib; translati fuerant samariam. usq; in p̄sentem diem morem
 secuntur antiquum. Non timeant dñm neq; custodiunt ceremonias ei; iudicia
 et legem & mandatum qd̄ p̄ceperat dñs filius iacob quem cognominauit isrl̄.
 et p̄cussit eum cum eis pactum & mandauerit eis dicens; nolite timere deos
 alienos & non adoretis eos neq; colatis & non immoletis eis. sed dñm dñm ur̄m
 qui eduxit uos de terra egypti in fortitudine magna & in brachio extenso
 ipsum timeat & illum adoret & ipsi immolent. Cerimonias quoq; & iudicia
 et legem & mandatū qd̄ scripsit uob; custodite. ut faciatis cunctis diebus.
 et non timeatis deos alienos. Et pactū qd̄ p̄cussit uobiscum nolite obliuisci!

IIIX

nec colatis deos alienos: sed dñm dñm ur̄m timete. & ipse eruet uos de manu
 omnium inimicorum ur̄or̄. Illi uero non audierunt: sed iuxta consuetudinem
 suam pristinam p̄petrabant. Fuerunt igitur gentes iste timentes quidem dñm:
 sed nihilominus & idolis suis seruientes. Nam & filii eorum & nepotes: sicut
 fecerunt parentes sui: ita faciunt usq; imp̄sentem diem. **A**nno tertio osee filii
 hela regis isrl̄: regnauit ezechias filius achaz regis iuda. Viginti quinque annos
 erat cum regnare coepisset: & uiginti nouem annis regnauit in hierlm̄, non
 matris ei' abi filia zacharie; fecitq; qd erat bonum coram dño: iuxta om̄a que
 fecerat dauid pater eius. Ipse dissipauit excelsa: & contriuit statuas: & succidit
 lucos: confregitq; serpentem areum quem fecerat moy'ses: siquidem usq; ad
 illud tempus filii isrl̄ adolebant ei incensum: uocauitq; eum noesthan: in dño
 dō isrl̄ sperauit. Itaq; post eum non fuit similis ei decunctis regibus iuda: sed
 neq; in his qui ante eum fuerunt: & adhesit dño & non recessit auestigis eius;
 fecitq; mandata ei' que p̄ceperat dñs moy'si: unde & erat dñs cum eo: inunctis
 adque p̄cedebat sapienter se agebat. Rebellaui quoq; contra regem assyriorū
 et non seruuit ei. Ipse percussit phylisteos usq; gazam: & omnes terminos eorum
 atque custodum usq; ad ciuitatem mutauit. Anno quarto regis ezechie qui
 erat annus septimus osee filii hela regis isrl̄: ascendit salmanassar rex assyriorū
 samariam: & oppugnaui eam & coepit. Nam post annos tres anno sexto ezechie:
 id est nono anno osee regis isrl̄: capta est samaria: & transtulit rex assyriorum
 isrl̄ in assyrios: collocauitq; eos in hala & in habor: ^{uocet} fluum gozam in ciuitatibus
 mediorum: quia non audierunt uocem dñi dī sui: sed p̄tergressi sunt pactum ei'.
 Omnia que p̄ceperat moy'ses seruus dñi: non audier̄ neq; fecerunt. Anno quarto
 decimo regis ezechie: ascendit sennacherib rex assyriorum ad uniuersas ciuitates
 iuda munitas & coepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nuntios ad regē assyriote
 lachis dicens: peccauit eccele ame: & omne qd imposueris mihi feram. Indixit
 itaq; rex assyriorum ezechie regi iude trecenta talenta argenti: & triginta
 talenta auri: deditq; ezechias omne argentum qd reatum fuerat in domo
 dñi: & in thesauris regis. In tempore illo confregit ezechias ualuas templi dñi:

& laminas auri quas ipse affixerat. & dedit eas regi assyriorum. Misit autē
 rex assyriorū thartan & rapsaris & rapsacen delachis. ad ezechiam regem
 cum manu ualida hierlm. Qui cum ascendissent. uenerunt in hierlm. in steter
 iuxta aquę ductum piscine superioris que ē in uia agri fallonis. uocaueruntq;
 regem. Egressus ē autem ad eos eliachim filius helchie ppositus domus. & somnas
 scriba. & ioahē filius asaph a commentariis. Dixitq; rapsaces; loquimini ezechiae.
 Hęc dicit rex magnus. rex assyriorū; que ē ista fiducia qua niteris. forsitan
 misisti consilium ut pparares te ad proelium. In quo confidis. ut audeas rebellare.
 An speras in baculo harundineo atq; contracto egypto. Sup quem suncubuerit
 homo. comminutus ingreditur manum eius & pforabit eam. sic ē pharaon rex egypti
 omnib; q̄ confidunt in eum. Quod si dixeritis mihi. in dño dō nrō habem; fiduciam.
 nonne iste ē cuius abstulit ezechias excelsa & altaria. et pcepit uide & hierusalē dice;.
 ante altare hoc adorabitis in hierlm. Nunc igitur transite ad dominum meum
 regem assyriorum. & dabo uobis duo milia equorū. & uidete an habere ualeatis
 ascensores eorum. Et quomodo potestis resistere ante unum satrapam deseruis
 domini mei minimis. An fiducia habetis in egypto ppter currus & equites.
 Nunqd sine uoluntate dñi ascendi ad locum istum ut demoliret eū. Dñs dixit
 mihi. ascende ad terram hanc & demolire eam. Dixerunt autē eliachim filius helchie
 & somna & ioahē rapsacy. precamur ut loquaris nob; seruis tuis syriace. siquidem
 intelligimus hanc linguam. & non loquaris nobis iudaice. audiente populo qui ē
 sup murū. Responditq; eis rapsaces dicens; nunqd ad dominum tuum et ad te misit
 me dominus meus ut loquerer sermones hos. et non ad uros q̄ sedent sup murū
 ut comedant stercorea sua & bibant urinam suam uobiseum. Stetit itaq; rapsaces
 & clamauit uoce magna iudaice & ait. Audite uerba regis magni. regis assyriorū.
 Hęc dicit rex; non uos seducat ezechias. Non enim poterit eruere uos de manu mea.
 neq; fiduciam uob; tribuat sup dñm dicens; eruens liberabit uos dñs. & intradetur
 ciuitas hęc in manu regis assyriorum. Nolite audire ezechiam. Hęc enim dicit rex
 assyriorū; facite mecum qd uob; ē utile. & egredimini ad me. & comedet unq;sq;
 de uinea sua & deficiu sua. & bibetis aquas de cisternis ur̄is. donec ueniam &

transferam uos in terram que similis terre uestrę e. in terram fructiferam & fertilem
uini. terram panis & uinearum. terram oliuarum & olei ac mellis. & uiuetis &
non moriemini. Nolite audire ezechiam qui uos decipit dicens. dominus liberabit uos.
Nunquid liberauerit du gentium terram suam de manu regis assyriorum. Vbi est
deus emath & arphat. Vbi est deus sepharuaumana & aua. Nunquid liberauerit
samaritam de manu mea. quoniam illi sunt innumeris diis terrarum que eruerit
regionem suam de manu mea. ut possit eruere dominus hierusalem de manu mea.
Tacuit itaque populus. & non respondit ei quicquam. Si quidem preceptum regis
acceperant. ut non responderent ei. Venitque etiachim filius helchis prepositus
domus & somnias scriba et ioabe filius asaph a commentariis ad ezechiam suffis
uestibus. & nuntiauerit ei uerba iapsaces. Que cum audisset rex ezechias. se dit
uestimenta sua & optus e sacco. ingressusque est domum domini. & misit etiachim
prepositum domus & somniam scribam. & senes de sacerdotibus operatos saccis ad
isaiam prophetam filium amos. qui dixerunt. hec dicit ezechias. dies tribulationis
& in **A** crepationis et blasphemie dies iste. Venerunt filiusque ad partum. &
uiri non habet parturientis. si forte dominus deus tuus audiat uniuersa uerba iapsaces.
quem misit rex assyriorum dominus suus ut exprimeret dominum uiuentem & argueret
uerbis que audiuit dominus deus tuus. & fac orationem preliquis que repte sunt.
Venerunt ergo serui regis ezechie ad isaiam. Dixitque eis isaias. hec dicitis domino
uostro. Hec dicit dominus. nolite timere a facie sermonum quos audistis quibus blasphemauerit
pueri regis assyriorum me. Ecce ego inmittam ei spiritum & audiet nuntium. treuerit
in terram suam. & deiciam eum gladio in terra sua. Reuersus e igitur iapsaces. &
inuenit regem assyriorum expugnantem lobnam. audierat enim quod recessisset
de lachis. Cumque audisset de tharacha rege ethiopię ducentes. ecce egressus e ut pugnet
aduersum te. & uret contra eum. misit nuntios ad ezechiam dicens. hec dicit
ezechie regi iude. non te seducat deus tuus in quo habes fiduciam. neque dicas. non
tradetur hierusalem in manu regis assyriorum. Tu enim ipse audisti que fecerunt reges
assyriorum uniuersis terris. quomodo uastauerunt eas. Num ergo solus poteris
liberari. Nunquid liberauerit du gentium singulos quos uastauerit patres mei gozan

uidelicet & aran et resph. & filios eden qui erant in helassar. Vbi est rex emath
 & rex arphat et rex ciuitatis sepharuaim ana & aua. Itaq; cum accepisset ezechias
 litteras de manu nuntiorum & legisset eas. ascendit in domum dñi et expandit
 eas coram dño. & orauit in conspectu eius dicens; dñe dñs isrl q̄ sedes sup cherubim.
 tu es dñs solus regum omnium terre. tu fecisti celum & terram. inclina aure tuā
 & audi. aperi dñe oculos tuos & uide et audi omnia uerba sennacherib q̄ misit
 ut expraret nob dñm uiuentem. Vere dñe dissipauerunt reges assyriorū gentes
 & terras omnium. & miser deos eorū in ignem. Non enī erant dii. sed opera
 manuum hominū. & ligna et lapide. & perdidit eos. Nunc igitur dñe dñs nr̄
 saluos nos fac de manu eorū. ut sciant omnia regna terre. quia tu es dñs dñs solus.
 Misit itaq; isuas filius amos ad ezechiam dicens; hec dicit dñs dñs isrl; que deprecatus
 es me sup sennacherib rege assyriorū. audiui. Iste ē sermo quem locutus ē dñs deo;
 spreuit te & subsannauit te uirgo filia syon. post tergum tuum caput mouet filia
 iherlm. Cui exprasti. & quem blasphemasti. contra quem exaltasti uocem tuam.
 & eleuasti in excelsum oculos tuos. contra sem̄ isrl. Ex manu seruatorū tuorum
 exprasti dño et dixisti; in multitudine curruum meorū ascendi excelsa montū.
 in summitate libani et succidi sublimes cedros eius. electas abietes ei. ingressus
 sum usq; ad terminos eius. & saltum carmeli ei ego succidi. et bibi aquas alienas.
 & siccaui uestigis pedum meorū om̄s aquas clausas. Nunquid non audisti qd̄ ab initio
 fecerim. Ex diebus antiquis plasmani illud et nunc adduxi. eruntq; in ruinam
 collium pugnantū ciuitates munitę. & q̄ sedent in eis humiles manu. contremuer
 & confusi sunt. Facti sunt quasi fenum agri et uirens herba tectorū. que arefacta
 est anteqm̄ ueniret ad maturitatem. Habitaaculum tuum & egressum. & introitum
 tuum & uiam tuā ego p̄seui. & furorem tuum contra me; insanisti in me. & supbia
 tua ascendit in aures meas. Ponam itaq; circulum in narib; tuis. & chamū in labiis
 tuis. & reducam te in uiam p̄uenisti. Tibi autē ezechia hoc erit signum; comede
 hoc anno qd̄ reppereris. in secundo autē anno que sponte nascunt; porro in anno
 tertio seminate & metite. plantate uineas & comedite fructū earum. & qd̄cunq;
 reliquum fuerit de domo iuda. mittet radicem deorsum & faciet fructū sursum.

De hierim quippe egredientur reliquie. & qd saluetur de monte syon, zelus dñi
exercituum faciet hoc. Quam obrem hec dicit dñs de rege assyriorum; n̄ ingrediet
urbem hanc nec mittet in eam sagittam. nec occupabit eam elypeus. nec circumdabit
eam munitio. Per uiam qua uenit reuertetur. & ciuitatem hanc non ingrediet dñs.
pregamq; urbem hanc. & saluabo eam. pp̄t me & pp̄t dauid seruum meū. Factum
est igitur in nocte illa. uenit angl̄s dñi & percussit castra assyriorum centū octuaginta
quinq; milia. Cumq; diluculo surrexisset. uidit omnia corpora mortuorū. irrediens
abuit. & reuersus ē sennacherib rex assyriorū. & mansit in inuie. Cumq; adorare
in templo nēsērach deum suum. adramelech & sarasar filii eius percusserunt eū gladio.
fugeruntq; in terram armemorū. & regnauit eseraddon filius eius pro eo.
In diebus illis egrotauit ezechias usq; ad mortem. & uenit ad eū isaias filius amos
pphetes dixitq; ei; hec dicit dñs dñs; p̄cipe domui tue. morieris enī & non uiues.
Qui conuertit faciem suam ad parietem. & orauit dñm dicens; obsecro dñe
memento quomodo ambulauerim coram te in ueritate & in corde p̄fecto. & qd
placitum ē coram te fecerim. Fleuit itaq; ezechias fletu magno. & anteqm egredere
isaias mediam partem atrii. factus ē sermo dñi ad eum dicens; reuerte te. idcirco ezechias
duci populi mei; hec dicit dñs dñs dauid patris tui; audiui orationem tuā. uidi lacrima
tuam. & ecce sanauit te. Die tertio ascendet templum dñi. & addam dieb. tuis quidecī
annos. sed et de manu regis assyriorū liberabo te & ciuitatem hanc. & pregam urbem
istam pp̄t me. & pp̄t dauid seruum meū. Dixitq; isaias. afferre massam ficorum.
Quam cum attulissent et posuissent sup ulcus eius. curatū est. Dixit aut ezechias
ad isaiam; qd erit signum quia dñs me sanabit. & quia ascensurus si in die tertio
templum dñi. Cui ait isaias; hoc erit signum ad nō qd facturū sit dñs sermonem
quē locutus ē; uis ut ascendat umbra decem lineis. an ut reuertatur totidē gradibus.
Et ait ezechias; facile ē umbram crescere decem lineis. nec hoc uolo ut fiat. sed ut
reuertatur retrorsum decem gradibus. Inuocauit itaq; isaias ppheta dñm. &
recluxit umbram p lineas quib; iam descenderat in horologio achaz retrorsum
decem gradibus. In tempore illo. misit merodach baladan filius baladan rex
babyloniū litteras & munera ad ezechiam. Audierat enim qd egrotasset ezechias

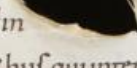
xx XIII

redualuisset. Etatus est autem in aduentu eorum ezechias. & ostendit eis domū aromatū
 et aurum & argentum & pigmenta uaria. unguenta quoq; & domum uasorū suorū.
 et omnia que habere poterat in thesauris suis; non fuit qd non monstraret eis ezechias
 in domo sua & in omni potestate sua. Venit autē isaias ppheta ad regem ezechiam.
 dixitq; ei; qd dixerunt uiri isti; aut unde uenerūt ad te. Cui ait ezechias; de terra
 longinqua uenerūt ad me de babilone. At ille respondit; quid uiderūt in domo tua.
 At ezechias; omnia quecunq; sunt in domo mea uiderūt. Nihil ē qd n̄ monstrauerūt
 eis in thesauris meis. Dixit itaq; isaias ezechie; audi sermonem dñi. Ecce dies ueniunt
 et auferentur omnia que sunt in domo tua. & que condiderunt patres tui usque
 in diem hanc in babilone; non remanebit quicqm̄. ut dñs. Sed & de filiis tuis qui
 egredientē ex te quos generabis tollentur. et erunt eunuchi in palatio regis babilonis.
 Dixit ezechias ad isaiam; bonus sermo dñi quem locutus ē. sit pax & ueritas in dieb;
 meis. Reliqua autē sermonum ezechie; & omnis fortitudo ei; & quomodo fecerit
 piscinam & aqueductū. & intro duxerit aquas in ciuitatem. nonne hec scripta sunt
 in libro sermonū dierū regum iuda. Dormiuitq; ezechias cum patrib; suis. & regnauit
 manasses filius ei; p̄ eo. Duodecim annorū erat manasses cum regnare coepisset. &
 quinquaginta quinq; annis regnauit in hierlm; nom̄ matris ei; aphsiba. fecitque
 malum in conspectu dñi iuxta idola gentium que deleuit dñs a facie filiorū isrl̄.
 Conuersusq; ē & edificauit excelsa que dissipauerat ezechias pater eius. & erexit
 aras baal. & fecit lucos sicut fecerat abab rex isrl̄. & adorauit omnem militiā celi
 et coluit eam. extruxitq; aras in domo dñi de qua dixit dñs; in hierlm; ponam nom̄
 meū; & extruxit altaria uniuersę militię celi in duob; atris templi dñi. transtulit
 filium suū pignem. & hariolatus ē. et obseruauit auguria. & fecit phytones. &
 haruspices. multiplicauit ut faceret malum coram dño & irritaret eū. Iosuit quoq;
 idolum luci quem fecerat in templo dñi. sup quo locutus ē dñs ad dauid & ad salomonē
 filium ei; in templo hoc & in hierlm; quā elegi decunctis tribubus isrl̄ ponā nom̄ meū
 in sempiternū. & ultra non faciam cōmoueri pedem isrl̄ de terra qm̄ dedi patrib; corū.
 sic tamē si custodierint opere om̄a que p̄cepi eis. & uniuersam legem qm̄ mandauit
 eis seruus meus moyses. Illi uero non audierūt. sed seducti sunt a manasse ut facerent

XXI XXX

VX

malum sup gentes quas contriuit dñs a facie filiorū isrl. Locutusq; ē dñs immu
feruorū suorū pphetarū dicens; quia fecit manasses rex iuda abhominaciones
istas pessimas sup omā que fecerunt amortei ante eum. & peccare fecit etiā
iudam inmundiciis suis. ppter ea hęc dicit dñs dñs isrl; ecce ego inducam mala
sup hierlm & iudam. ut quicunq; audierit tinnant ambe aures ei. & extendā
sup hierlm funiculum samarie & pondus domi ahab. & delebo hierlm sic deleri
solent tabule; delens uertum & ducam crebrius stilum sup faciem eius. Demitā
uero reliquias hereditatis mee. & tradam eas in manu inimicorū ei. erūq; inuastitate
& in rapina cunctis aduersariis suis eoqđ fecerint malum coram me. & pseuerauerint
irritantes me ex die qua egressi sunt patres eorū ex egypto usq; ad diem hanc.
insup & sanguinem innoxium fudit manasses multum nimis. donec impleret
hierlm usq; ad os absq; peccatis suis quib; peccare fecit iudā. ut faceret malū
coram dño. Reliquia autē sermonū manasse & uniuersa que fecit. & peccatum ei
qđ peccauit. nonne hęc scripta sunt in libro sermonū dierū regum iudā.
Dormiuitq; manasses cum patrib; suis. & sepultus ē in horto domus sue in horto
azam. & regnauit amon filius eius p eo. Viginti & duob; annorū erat amon cum
regnare coepisset. duob; annis regnauit in hierlm. nom̄ matris ei mesallemech
filia aruf deiethaba. fecitq; malum in conspectu dñi sicut fecerat manasses pat̄ eius.
& ambulauit in omī uia p qm̄ ambulauerat pater ei. seruauitq; immundiciis
quib; seruierat pater suus & adorauit eas. & dereliquit dñm dñm patrum suorū.
& non ambulauit in uiam dñi. Tecenderuntq; ei insidias serui sui. & interfecerunt
regem in domo sua. Fecit autē populus terre om̄s q̄ conuinauerant contra regem
amon. & constituer̄ sibi regem iosiam filium ei p eo. Reliquia autē sermonū amon
que fecit. nonne hęc scripta sunt in libro sermonū dierum regum iudā.
Sepelieruntq; eum in sepulcro suo in horto azam. & regnauit iosias filius ei p eo.
Octo annorū erat iosias cum regnare coepisset. & triginta uno anno regnauit
in hierlm. nom̄ matris ei icida filia phadaia debesechar. fecitq; qđ placitum
erat coram dño. & ambulauit p omnes uias dauid patris sui. n̄ declinauit
ad dexteram siue ad sinistram. **A**nno autem octauo decimo regis iosias

misit rex saphan filium asia filium esullam scribam templi dñi dicens ei; uade
 ad helchiam sacerdotem magnum ut confletur pecunia que illata ē in templū dñi
 qm̄ collegerunt ianitores apopulo; deturq; fabris pp̄ positos domū dñi
 qui & distribuant eā his qui operant̄ in templo dñi ad in stauranda
 sarta tecta templi. tignarius uidelicet & cementarius; & his qui interrupta cōponunt;
 & ut emanent ligna & lapides de lapidecinis ad instaurandum templum dñi;
 ueruntamen non supputet̄ eis argentum qd̄ accipiunt; sed in potestate habeant
 & infide. Dixit aut̄ helchias pontifex ad saphan scribam; librum legis repperi
 in domo dñi. Deditq; helchias uolumen saphan; qui et legit illud. Venit quoq;
 saphan scriba ad regem; & renuntiavit ei qd̄ p̄ceperat & ait; conflauer̄ seruitui
 pecuniam que repta ē in domo dñi; & dederunt ut distribueret̄ fabris ap̄fectis
 operum templi dñi. Narrauitq; saphan scriba regi dicens; librum dedit m̄ helchias
 sacerdos. Quem cum legisset saphan coram rege; & audisset rex uerba libri legis
 dñi; scidit uestimenta sua & p̄cepit helchie sacerdoti; & haiham filio saphan; &
 achobor filio micha; & saphan scribe; & asig seruo regis dicens; ite consulite dñm
 sup me & sup populo meo; & sup om̄i iuda de uerbis uoluminis istius qd̄ inuentū ē.
 Magna enim ira dñi succensa ē contra nos; quia non audier̄ patres nr̄i uerba libri
 huius ut facerent om̄e qd̄ scriptum ē nob̄. Ierunt itaq; helchias sacerdos & haihā
 & achobor; & saphan; & asia ad oldam ppheten uxorem sellum filii thecuz filii
 aras custodis uestium que habitabat in hierlm̄ secunda; locutiq; sunt ad eā. Et illa
 respondit eis; hęc dicit dñs d̄s isrl̄; dicit uiro qui misit uos ad me; hęc dicit dñs;
 ecce ego adducam mala sup locum hunc & sup habitatores eius om̄a uerba legis
 que legit rex iuda quia dereliquer̄ me & sacrificauer̄ diis alienis irritantes me
 incunctis operib; manuum suarū; & succendet̄ indignatio mea in loco hoc; & n̄
 extinguetur. Regi aut̄ iuda qui misit uos ut consuleretis dñm; sic dicetis; hęc
 dicit dñs d̄s isrl̄; p̄ eo qd̄ audisti uerba uoluminis; et p̄territum ē cor tuum; &
 humiliatus es coram dño auditis sermonib; contra locum istū & habitatores eius;
 qd̄ uidelicet fierent in stuporem & in m̄ledictū; et scidisti uestim̄ta tua isfleuisti
 corā me; & ego audiui ait dñs. Idcirco colligam te ad patres tuos; & colligeris

xxiiij. XXIIII
ad sepulcrum tuum in pace. ut non uideant oculi tui omnia mala que intro
ducturus sum sup locum istum. Et renuntiauerunt regi qd dixerat. qui misit. &
congregati sunt ad eum omnes senes iuda & hierlm. Ascenditq;
rex templū dñi & omnes uiri iuda uniuersiq; qui habitabant in hierlm
cum eo. sacerdotes & pphete. & omnis populus a paruulo usq; ad magnum.
legitq; cunctis audientib; omnia uerba libri foederis qui inuentus ē in domo
dñi. Stetitq; rex sup gradum & percussit foedus coram dño. ut ambularent
post dñm & custodirent pcepta eius & testimonia et ceremonias in omni
corde & in tota anima. & suscitarent uerba foederis huius que scripta
erant in libro illo; adque uentq; populus pacto. Et pcepit rex helchie pontifici
et sacerdotib; secundi ordinis & ianitoribus. ut picerent de templo dñi omnia
uasa que facta fuerant baal & in lico. & uniuerse militie celi. & combussit
ea foris hierlm in conualle cedron. & tulit puluerem eorū in bethel; &
deleuit haruspices quos posuerant reges iuda ad sacrificandū in excelsis
p ciuitates iuda & in circuitu hierlm. & eos q; adolebant incensum baal.
& soli & lune & duodecim signis & omni militie celi. & efferrī fecerunt lucum
de domo dñi foras hierusalem in conualle cedron. & combussit eum ibi
& redegit in puluerem. & piciit sup sepulcra uulgi. Destruxit quoque
ediculas effeminatorū que erant in domo dñi. p quib; mulieres texebant
quasi domunculas luci. Congregauitq; omnes sacerdotes de ciuitatib; iuda.
& contaminauit excelsa ubi sacrificabant sacerdotes de gabaa usq; bethsabce.
& destruxit aras portarū in introitu ostii ioseph pncipis ciuitatis qd erat
ad sinistram porte ciuitatis. ueruntamē non ascendebant sacerdotes excelsorū
ad altare dñi in hierlm. sed tantū comedebant azima in medio fratru suorū.
Contaminauit quoq; thofeth qd ē in conualle filii ennon. ut nemo cōterat
filium suum aut filiam p ignem moloch. Abstulit quoq; equos quos dederant
reges iude soli. in introitu templi dñi iuxta cedron nathan melech
eunuchi qui erat in farurim. Currus autē solis combussit igni. Altaria quoq;
que erant sup tecta cenaculi ahaz que fecerant reges iuda. & altaria que

fecerat manasses induob' atris templi dñi destruxit rex. & cucurrit inde & dispersit cinerem eorū in torrentē cedron. Excelsa quoq; que erant in hierusalem ad dexteram partem montis offensionis que edificauerat salimon rex isrl. & astaroth idolum sidoniorū. & chamos offensionu moab. & melchom abhominaciones filiorū ammon polluit rex. & contriuit statuas & succidit lucos. repleuitq; loca eorū ossib; mortuorū insup & altare qd' erat in bethel & excelsum qd' fecerat hieroboam filius nabath q' peccare fecit isrl. & altare illud excelsum destruxit atq; combussit. & comminuit in puluerem. succenditq; etiam lucum. Et conuersus iosias uicit ibi sepulera que erant in monte. misitq; & tulit ossa de sepulcris & combussit ea sup altare & polluit illud iuxta uerbū dñi qd' locutus ē uir dī q' pdixerat uerba hec. Et ait. quis ē tumultus ille que uideo. Responderūq; ei ciues illius urbis. sepulcrum ē hominis dī q' uenit de iuda. & pdixē uerba hec que fecistis sup altare bethel. Et ait. dimitte eum nemo commoueat ossa ei. & intacta manserūt ossa illius cum ossib; pphete que uenerat desamaria. Insup & omā fana excelsorū que erant in ciuitatib; sumrie que fecerant reges isrl ad irritandum dñm abstulit iosias. & fecit eis secundū omnia opera que fecerat in bethel. & occidit uniuersos sacerdotes excelsorū q' erant ibi sup altaria. & combussit ossa humana sup ea. Reuersusq; ē hierlm. & pcepit omī populo dicens. facite phase dño dō urō secundū qd' scriptum est in libro foederis huius. Nec enī factum ē phase tale a diebus iudicū q' iudicauerūt isrl & omniū dierū regum isrl & regum iuda. sicut in octauo decimo anno regis iosie factum ē phase istud dño in hierlm. Sed & pythones & arolos & figuras idolorū. & immundicias abhominacionesq; que fuerūt in terra iuda & hierlm abstulit iosias. ut statueret uerba legis que scripta sunt in libro quem inuenit helebias sacerdos in templo dñi. Similis illi non fuit ante eū rex qui reuerteretur ad dñm in corde suo & in tota anima sua. & uniuersa uirtute sua iuxta omnē legem moy'si. neq; post eum surrexē similis illi. ueruntamen non ē auersus dñs ab ira furoris sui magni qd' iratus ē furor ei' contra iudam. ppter iritationes quib; puocauerat eum manasses. Dixit itaq; dñs. etiam iudam

IVX

auferam a facie mea sicut abstuli isrl' & p' eam ciuitate hanc qm elegi hierusalem.
et domum de qua dixi. erit nomen meum ibi. Reliqua autem uerba iosie & uniuersa
que fecit. nonne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda.

XVI.

In diebus eius ascendit pharao necaho rex egypti contra regem assyriorum ad flumen
euphratem; & abuit iosias rex in occursum eius. & occisus est in maggedo cum uicisset eum.
& portauerunt eum serui sui mortuum de maggedo. & portulerunt in hierusalem
& sepelierunt in sepulcro suo. Tulitque populus terre iohaz filium iosie & unxit
eum. & constituit eum regem pro patre suo. Viginti trium annorum erat iohaz cum
regiare coepisset. & tribus mensibus regnauit in hierusalem. nomen matris eius amithal filia
hieremie de lobna. & fecit malum coram domino iuxta omnia que fecerant patres eius.
Unxitque eum pharao necaho in reblatha que est in terra emath ne regnaret in hierusalem.
& imposuit multa terre centum talentis argenti & talento auri regemque constituit
pharao necaho heliachim filium iosie pro filia patris eius. uertitque nomen eius ioachim.
Porro iohaz tulit & duxit in egyptum; argentum autem & aurum dedit ioachim pharaoni
cum indixisset terre pro singulis ut esset redemptio iuxta preceptum pharaonis. & uniuersumque
secundum uires suas exegit tam argentum quam aurum de populo terre ut daret pharaoni
necaho. Viginti quinque annorum erat ioachim cum regiare coepisset. & undecim annis
regnauit in hierusalem. nomen matris eius zebida filia phadai de roma. & fecit malum coram
domino iuxta omnia que fecerant patres eius. In diebus eius ascendit nabuchodonosor
rex babilonis. & factus est ei ioachim seruus tribus annis. & rursum rebellauit contra
eum. Inmisitque ei dominus latrunculos chaldeorum. & latrunculos syrie. latrunculos
moab & latrunculos filiorum ammon. & inmisit eos in iudam ut disperderent eum
iuxta uerbum domini quod locutus erat per seruos suos prophetas. Factum est autem hoc uerbum
domini contra iudam ut auferret eum coram se propter peccata mansisse uniuersa que fecit.
& propter sanguinem innoxium quem effudit. & impleuit hierusalem cruore innocentium.
& ob hanc rem noluit dominus propitiari. Reliqua autem sermonum ioachim & uniuersa
que fecit. nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. & dormiuit
ioachim cum patribus suis. regnauitque ioachim filius eius pro eo. & ultra non addidit rex
egypti ut egredieretur de terra sua. Tulerat enim rex babilonis aruo egypti

xxv.

xxiii.

usq; ad flumen euphraten omnia que fuerant regis egypti. Decem & octo annorum
erat ioachim cum regnare coepisset. & tribus mensibus regnavit in hierlm. nomen
matris eius naestha filia elnathan de hierlm. & fecit malum coram dno iuxta
omnia que fecerat patres eius. Intempore illo ascenderunt serui nabuchodonosor
regis baby-lonorum in hierlm. & circumdata est urbs munitioibus; uenitq; nabu-
chodonosor rex baby-lonis ad ciuitatem cum seruis eius ut oppugnarent eam.
Accessitq; et ioachim rex iuda ad regem baby-lonis ipse et mater eius & serui eius
& principes eius & eunuchi eius. & suscepit eum rex baby-lonis. anno octauo regni
sui. & portulit inde omnes thesauros domus dni & thesauros domus regis. & concidit
uniuersa uasa aurea que fecerat salomon rex isrl in templo dni iuxta uerbu dni.
Et transtulit omnem hierlm & uniuersos principes & omnes fortis exercitus decem
milia in captiuitatem. & omnem artificem & meliorem. nihilq; relictum est exceptis
pauperibus populi terre. Transtulit quoq; ioachim in baby-lonem & matrem regis
& uxorem regis & eunuchos eius. et iudices terre duxit in captiuitatem de hierlm
in baby-lonem. & omnes uiros robustos septem milia. & artifices & elusores mille.
omnes uiros fortes & bellatores. duxitq; eos rex baby-lonis captiuos in baby-lonem.
& constituit mathaniam patrum eius. & imposuitq; nomini ei sedechiam. Vicessimu
& primum annum etatis habebat sedechias cum regnare coepisset. & undecim
annis regnavit in hierlm. nomini matris eius erat amital filia hieremie de lobna.
& fecit malum coram dno iuxta omnia que fecerat ioachim. Irascebatur enim dnus
contra hierlm & contra iudam. donec piceret eos a facie sua. recessitq; sedechias
a rege baby-lonis. **F**actum est autem anno nono regni eius. mense decimo
decima die mensis. uenit nabuchodonosor rex baby-lonis ipse & omnis exercitus
eius in hierlm & circumdederunt eam & destruxerunt in circuitu eius munitiones.
& clausa est ciuitas atq; uallata usq; ad undecimum annum regis sedechie nona
die mensis. Præualuitq; fames in ciuitate nec erat panis populo terre. interrupta
est ciuitas. & omnes uiri bellatores nocte fugerunt per uiam porte que est inter
dupli- **o** cem murum ad hortum regis; porro chaldei obsidebant in circuitu
ciuitatem. fugit itaq; sedechias per uiam que ducit ad campestria solitudinis.

XVII

& persecutus est exercitus chaldeorum regem. comprehenditq; cum in planitie
hiericho. & omnes bellatores qui erant cum eo dispersi sunt. & reliquerunt eum.
Apprehensum ergo regem adduxerunt ad regem babilonis in reblatha. qui locutus
est cum eo iudicium; filios autem sedechie occidit coram eo. & oculos eius effudit.
iunxitq; eum catenis & adduxit in babilonem. Mense quinto septima die
mensis. ipse est annus nonus decimus regis babilonis. uenit nabuzardan princeps
exercitus seruus regis babilonis hierlm. & succendit domum domini & domum
regis & domos hierlm. omnemq; domum combussit igni. & muros hierlm in cir-
cuitu destruxit. omnis exercitus chaldeorum qui erat cum principe militum. reliquum
autem populi partem que remanserat in ciuitate & profugas que transfugerant ad regem
babilonis. & reliquum uulgius transtulit nabuzardan princeps militum. de paupe-
ribus terre reliquit uinitores & agricolas. Columnas autem fereas que erant in
templo domini. & bases. & mare fereum quod erat in domo domini confraxerunt chaldei.
& transtulerunt. et omne in babilonem. Ollas quoque fereas. & trullas. & tridentas.
& serphos. & mortariola. & omnia uasa ferea in quibus ministrabant tulerunt.
nec non turibula & fialas. que aurea aurea. & que argentea argentea tulit
princeps militum. id est columnas duas. mare unum. & bases quas fecerat salomon
in templo domini. Non erat pondus omnium uasorum. Decem & nouem cubitos
altitudinis habebat columna una. & capitellum fereum super se. altitudinis
trium cubitorum. et retia eulm & malogranata super capitellum columnę. omnia
ferea. Similem & columna secunda habebat ornatum. Tulit quoque princeps
militum saialam sacerdotem primum. & sophoniam sacerdotem secundum. & tres
ianitores. & decem ciuitate eunuchum unum qui erat prefectus super uiros bellatores.
et quinque uiros debiles qui steterant coram rege quos repperit in ciuitate. isopher
principem exercitus qui probabat tyrones de populo terre. & sex uiros euulgo
qui inuenti fuerant in ciuitate. quos tollens nabuzardan princeps militum duxit
ad regem babilonis in reblatha. Percussitq; eos rex babilonis & interfecit in
reblatha in terra emath. & translatus est iuda de terra sua. Populo autem
qui relictus erat in terra iuda quem dimiserat nabuchodonosor rex babilonis.

profecit godoliam filium abiham filii saphan. Quod cum uidissent omnes duces
 militum. ipsi & uiri qui erant cum eis uidelicet qd̄ constituisset rex babilonis
 godoliam. uenerunt ad godoliam in maspha. ismahel filius nathanie. & ioh. anan
 filius caree. & saraiā filius tenameth nethophatites. & iezomas filius machathi
 ipsi & socii eorū. Iurauitq; eis godolias & socii eorū dicens. nolite timere
 seruire chaldeis. manete in terra & seruite regi babilonis. & bene erit uobis.
 factum ē autem in mense septimo. uenit ismahel filius nathanie filii elisama
 de semine regio & decem uiri cum eo. percussēruntq; godoliam. qui mortuus est.
 sed & iudeos & chaldeos qui erant cum eo in maspha. consurgensq; omnis populus
 a paruō usq; ad magnum & principes militum. uenerunt in egyptum timentes
 chaldeos. factum ē uero in anno trigesimo septimo transmigrations iochin
 regis iude. mense duodecimo. uigesima septima die mensis. subleuauit
 culmerodach rex babilonis. anno quo regnare coeperat caput iochin regis
 iuda. de carcere. & locutus ē ei benigne. & posuit thronum eius sup thronum
 regum q̄ erant cum eo in babilone. & mutauit uestes eius quas habuerat in
 carcere. & comedit panem semp̄ in conspectu eius cunctis diebus uite suae.
 annonam quoq; constituit ei absq; intermissione que dabatur ei a rege
 p̄ singulos dies omnibus diebus uite sue. **EXPLICIT MALACHIM IDEST REGV**
LIBER. III. HABET VERSUS II CCL.

**INCIPIT PREFATĀ SĀI HIERONIMI IN
 LIBRO DABREI AMIN IDĒ VERBADERV̄.**

I SEPTEAGINTA INTERPRETVM PURA.
 & ut ab eis in grecum uersa ē editio p̄maneret. supflue
 mi chromati episcoporū scissime atq; doctissime impelleres.
 ut ebraea uolumina Latino sermone transferrem. Qd̄ enim
 semel aures hominum occupauerat. & nascentis ecclesie
 roborauerat fidem. iustum erat etiam nō silentio comprobari.
 Hunc uero cum parietate regionum diuersa seruantur exemplaria. igitur